

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Jaunimas Panemune 1937

NEPRIKLAUŠOMA LIETUVA
(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnalas

Nr.5 Montreal, July-liepos mėn. 1942 metų

Tomas II

Už Išlaisvinimą Lietuvos!

For Liberation of Lithuania!

Už Ištikimybę Kanadai!

For Loyalty to Canada!

Už Santarvės Pergalę!

For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje..... \$1.00

Canada \$1.00

Užsieny.....\$1.50.

Other Countries\$1.50.

Redakcijos ir Administracijos

Antrašas:

2588 Bercy Street
Montreal, Quebec,
Canada.

Redaktorius Marija Aukštaitė

Red. Padėjėjas Jonas Yla

T U R I N Y S

	pls
Marija Aukštaitė Mūsų Vieškelis	3
F. R. H. Tėvynei	6
Jūrų Sirena Širdį Kločiau	7
Jonas Yla Mūsų Pastabos	8
Salomeja P-nė Cirkas ar Pragaras	9
Maironis Nedaugel Mūsų	14
Vincentas Budrikas Tautos Uždavins	15
J. Jokūbynas Kritiškas Momentas	18
Klaudijus Įvykių Žygiuotė	20
Genys Toronto Dienos	23
Valencija Dariui ir Girėnui	25
Marija Aukštaitė Vertingiausia Palaima	26
Petrutė Montrealo Krislai	33
J. Augustaitytė Vaičiūnienė ... Tėvynei	38
Moteris Moters Sielos Grožis.....	39
Omnia Vincit Amor Tavo Pilgrimas	40
Marija Aukštaitė Knygos	44
N. A. Šių Dienų Sūkuriai	47
..... Laiškai	50
Redakcija Redakcijos Atsakymai	52.

MŪSU VIEŠKELIS

Marija Aukštaitė

Žmogus, tai mažutis žemės pilgrimas, kurs nuolatos keliauja gyvenimo vieškeliais tik tais, kurie jam parankiausi, artimiausi, idealiskiausi, savausi ir suprantami.

Kiekvienas gyvenimo vieškelis, apaugęs kitokių idėjų medžiais, trykšta kitokių versmių fontanais, o ten jo tolių viliojamuose horizontuose - žiba siekių skaistus švyturys.

Eina prie jo žmonės.

Eina ištroškę, pailbę, nusikamavę, išvargę, supykę, isikarščiavę, o tikslų žiburiai tyška, rodo dar vienas kilometras, dar vieną prakaito dieną, ir čia pat... čia, kur per skausmą, asaras, kraują ir lavonus mustasi, čia, čia...

Bet jau praėjo tūkstančiai metų, o žmogus, žemės vieškelio pilgrimas, ne tik nepasistūmėjo su savo troskimų karavanu, bet atsiliko...

* * *

Dėl ko atsiliko? Dėl to, kad dar nesurado bendro vieškelio, kuriame stūkso žmoniskumo ažuolai, kur tryksta tiesos ir meilės gaivūs fontanai, kur žiba vienas ir sviesiausias žiburys - Patvariausioji Meilė - Dievas.

Ši vieškelį - visi palikę. Eina į tuos, kur veda gudrūs agitatoriai. Žmogus atmeta To išmintį - Kurs davė jam išmintį. Klausė tu lūpų, kurios kalba už dolerius, už šiltas vietas, už lėkstę, pilvą, stikliuką, garbę ir titulus...

Šiandien vieškelio privisę visose tautose. Jų tarpvartėse kūjai ir pjautuvai, svastikos ir barzdoti "išminčių" veidai, vilioja... Mosuoja įvairiomis programomis, šaukia ir šaukia minias...

Žmonės, nenorėdami nustot savos ambicijos, - laikinai pasi-
laiko savo nuomonę, ir zvalgosi kokiu vieškelio pasukti. Tas būt geras, bet kad ten stovi kunigas... nemylimas... Kristaus idealai

gražūs, nepamainomi, bet tik kad ne tas kunigas... ir dažniausia dėl vieno, kito kunigo netakto - nuo šio vieskelio daug kas nusi-grįsta. Žvalgosi kitur...

Ten vėl, kabo portretai Markso, Engelsono... Su smalsumu mi-nia nagrinėja jų plunksnos vingius... Kai kurie ir pasuka jų vies-keliais, bet iš ten geresnių atgarsių nei šiukšt... Minia kaip al-ko, taip alksta... Skurdas žemes pilgrimus kaip lydejo - taip ly-di...

Ten vėl, Leninas... neva atstovavęs vargšų minias... Smerkęs didžiūnus, prabangos rūmus, mauzolejus ir monumentus... Sakėsi, kad už tą galima būtų aprūpinti vargsus aprėdalu ir duona... bet pats nepaliko testamentu, kad jis guls į juodą žemelę, o ta jo mau-zolejaus prabanga - tebūna išdalinta alkstancijų minioms... Bet ne, jis to nepadarė. Šale jo smerkiamų karalių ir carų - puosniam mau-zolejui paguldęs ramią sirdį ilsisi, o savo vieskelių pilgrimuose - paliko tik išsiūbuotą kerštą. Skelbtų idealų svyturys be žmoniš-ky principų - blėsta... Nors prie jo bėga, skuba žmonės, lipa per erskečius ir aukas, bet kraujo ir lavonų pasėta sėkla - krauju ir lavonais žydės...

* * *

I vieskelį, kuriuo manoji dvasia pasukus, kviečiu tave, Bran-gioji Siela, bet nevilioju. Kiekvienas žmogus - turi savo apsispren-dimą, savo artimesnį takelį. Net ir didysis filosofas Descartes, pataria pačiam individui vesti savo protą į išmintį, ir per ją ieš-koti teisybės.

Descartes savo raštuose išsireiškia, kad jis būdamas jaunas tikėjo į Skolastinį mokslą. Paskum mokėsi istorijos, teologijos, literatūros, filosofijos, bet jis sako: "Atrodo, kad nei viens iš tų mokslų - pilnai ir tikrai neatsako į sielos klausimus." Profe-soriai, kurie nusidavę zinanciais apie abejojamą subjektą - patys buvo paskendę abejonėse. Todėl filosofas Descartes, labiausia pa-nilo matematiką; nes jam atrodė tik viena tikra sijančija; o kita visa - tik miglų raste. Todėl jis pasidavė kaip jis išsireiškia "Gamtos Knygai", ir vien savo grynų protu - ieškojo teisybės.

Jis rašo, kad "didžiausią naudą, kurią gavau iš mokslo, aš iš-mokau nusistatyti, kad netikėti niekam, kas verčia tikėt privers-tinai; ir taip aš išsisukau iš daug stiprių klaidų, kurios siekė aptemdinti mūsų Gamtišką Išmintį, ir nustumti mus - nuo savo pro-tavimo. Tuo labiau, kad nieks nėra teisinga, kas yra aiškinama keliomis susikertančiomis teorijomis."

Suprantama, dėl ko ir šiandien verda kovos. Dėl to, kad kiek-viena partija, net atskiri individai, turėdami pasirinkę savo ide-

alų vieškelį - kiekviens mano, kad jo pasirinktasis - yra pats geriausias. Ir, būtų peržiauru, minias nubloksti nuo jų pačių įsitikinimų. Švelni pasarga - reikalinga. Bet prievartos gadyne - atgyvenus. Kultura, meilė ir žmoniskumas, vienas iš gydomiausių balsamų šiais sutrikimų laikais; nes žmonės dvasiniai sužeisti... Kenčia ne tik dėl savęs, bet kenčia dėl savo brolių, seserų, sunų, sužadėtinių... Kenčia be tėvynės, be laisvės, užgrobtį, pavergti... Kurs gyvena vienoj pusej žemės kamuolio - atsidadurę kitąj. Kiekviens aimanuoja savais vargeliais, ir tai būtų besirdiska imti koki nors prievartos būdą ar grasinimo metodą, kad dar daugiau žmonėse kančią išsiubatus. Bet, yra vienas kelias, kurs savas savą gali daugiau suprasti, užjausti, paguosti ar pabarti - tai tautų kelias, tai savi vieškeliai.

Šie vieškeliai, skiriasi nuo partijinių, asmeninių bei agitacijinių. Kiekvienos tautos vėliava plevėsuoja, ir nelaimės metu - saukia savo vaikelius į gretas... Kaip keista atrodytų, jei parselis istiktas audros - lystų po vistos sparnu... Jis ne tik neapsisaugotų, bet padarytų žalą ramiems vistyčiams gludintiems motinos globoj... Panašiai ir žmogus, įsisukęs į svetimų sukuri, liks nesuprastas, išjuoktas, pažemintas, nes jei nuo savų pabėgo, vistiek svetimų dar nepasivijo: skiriasi jo būdas, papročiai, prigimtis ir išsiauklėjimas. Todėl tautų vieškeliai - tinka tik tautoms, o jau paskum galima bendrinti apsigynimo metodus, dalintis kultūra, mokslu ir menu, kurs visose tautose turi gražių ir naudingų sākų. Bet, minios apsisprendimą palikti laisvą ir nesikolioti už paklydimus... Nes minios klęsta ne iš kokio nors blogo, bet ieško geresnio, teisingesnio gyvenimo, kurio lig šiol pasaulis dar nedavė. Bet, to gėrio, minia ir pasaulis neras kitur, kaip tik žmoniskume... Ne iškeltuose plakatuose ar karduose, bet meilėje, kuri paeina iš Amžinosios Meilės.

* * *

Tarp kitų vieškelių, matau blaiviausią ir mieliausią, tai savo tautos vieškelį; kur renkasi vis daugiau ir daugiau mano brolių po žydincios trispalvės vainiku...

- Kur gi mes eisime? - nevieno klausiau.

- Eisime! Ten!.. Kur mūsų tautos amžinas žibintas laukia! Kur surakinta Lietuva žvalgosi laisvės! Kur verkia žemė brolių kraujo spūrgomis! Kur tuščios lušnos kvėpuoja išguitų tėvų dvasia! Kur saukiasi laisvės varpai ir trimitai! Ten mes eisime! Eisime, mes turime vadų, mus veda bočių vėles, jų kaulai moja iš kalnų ir klonių, ir mes eisime ten, iš kur parnesime Lietuvai laisvės vainiką, o ji pasipuosus susauks savo vaikelius iš Sibiro ir "mutterlando", pas ją banguos jos vaikai okeanais ir žemynais, tai mes... mes išeiviai... visi bedaliai... ar tai kardo ismesti, ar duonos ieškantieji; mes visi lygūs, visi broliai, ir mus vieškelis - tai bendri mūsų tautos siekliai.

* * *

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

TĖVYNEI

F. H. R.

Broliai mylimi dejuoja,
Ten toli už vandenų;
Nes priešai ten vėl kamuoja:
Šali mūsų ir kaimynų.

Negirdėt balsų linksmųjų
Brolių šieną pjaunančių...
Nei mergelių grėbėjėlių,
Po pradalge sekančių.

Visur tylu... vien liūdnumas...
Širdį sopa kai mąstai...
Tėviškėlės toks gražumas!
Kur jaunystėj gyvenai.

Kur pražuvot jūs, paukšteliai?!

Ką čiulbėdavot gražiai?

Kur jūs balsai mergužėlės,

Ką dainuodavot linksmi?

O seni, balti vaidilos,

Kelkitės! Gana miegot!

Negailėkit šventos ugnies!

Leiskit jai aukštai liepsnot.

Nepriklausoma Lietuva

Kelkis, Vytaute, iš kapo,

Surink pulką karžygių -

Skelbk, gi kovą! Valyk kraštą!

Nuo žiauriųjų darganų...

Palukėk, Tėvyne brangi,

Kelsis Vytautas garsus!

Susilauksi tikro vado -

Jis atstums visus priešus.

Išliuosuos jis savo žmones,

Išvarys vargą... išmuš...

Atstatys vėl tėvų garbę,

Ir senuosius rubežius.

* * *

Š I R D I K L O Č I A U . . .

Jūrų Sirena

Vai teka, teka šyiesi saulelė
Rytų šalelėj.

Tik ko nebgrįsta mano brolelis
Jau gal kapely?...

Kur vėjas žolę bangoms šiūruoja,
Tik asarėlės žydi.

Kur lietūs prausia, beržas dejuoja,
Kur menuo zvilgsniais lydi.

Vai eičiau, eičiau į tą šalelę,
Vabalėlių repliočiau...

Kur tėvų kaulai, kur brolio kapas:
Už juos ir širdį kločiau.

* * *

MŪSŲ PASTABOS

Jonas Yla

Paskutiniame laiške iš Lietuvos, mano brolis, gimtines ūkio paveldėtojas rašė: "... Nežinau nei ką bedaryti? Paliksiu viską ir eisiu. Eisiu, nežinau kur?... Pagalbos iš tavęs nereikia... Vargas dabar tiems "burzujams", kurie turėjo ūkius ir daug arklių bei kitokių gyvulių."

Tai žodis į žodį iš laiško, kurį parašė mano tikrasis brolis iš bolševikiškosios Lietuvos. As tam suprantu, kad mano brolis, kuris turėjo senelių prakaitų permirkusį vidutinį ūkį, buvo raudonųjų barbarų biauriai apipleštas, ir iš namų išguitas.

Aš savo broliu tikiu, jis man nėkuomet nemeluodavo.

* * *

Montreale svečiavosi p. Kinderis iš Toronto. Tai darbo žmogus, kuris buvo pakliuvęs po "šviesiausios saulės" globos sparnu. Jam parvykus į Lietuvą ir bemanant ten apsigyventi, užklupo bolševikų okupacija. Jis savo akimis matė galybės rusiškų tankų, eroplanų ir kitokių karo pabūklų. Matė, kaip yvairus "serių kupčiai" patapo aukštais komisarais - Lietuvos liaudies ponais. Girdejo, kaip Lietuvos ūkininkui isakė atiduoti viską raudonukams. P. Kinderis per vienuolika dienų, skersai visą Sovietų Sąjungą važiavo užrakintame vagonė. Žiūrėjo į pulkus nuplysusių ir suvargusių komunizmo tėvynės piliečių. Žiūrėjo, kaip tie vargo iškankinti nelaimingieji rodė į jį pirštais ir saukė: "burzui!" Mažot jis buvo apsirengęs, kaip padorus žmogus, ir buvo su kaklaraiščiu.

Mes tikime p. Kinderio gyviems žodžiams, jis nemeluoja. Jam nėra tikslo meluoti.

* * *

Ne aš vienas esu gavęs tokį pasibaisėtiną laišką iš bolševikiškos Lietuvos. Tūkstančiai Kanados lietuvių jį gavo. Ne vien p. Kinderis apipasakoja skurdžią rusų liaudies dalį, bet ir visi tie, kurie yra matę savo akimis tą vargo šalį.

Tai ve, dėl ko mes sakome, kad komunizmas - yra žmonijos nelaimė, ir kad jo pasekėjai - tai tikri neišmanėliai.

* * *

"Liaudies Balsas" ir jo pasekėjai, kurie yra atviri tokio komunizmo šlovintojai - yra tikri begedžiai. Jie nežiūri į faktus, nusigrįžta nuo tikrovės, ir varo savo pragaištingą darbą. Nežiūrint, kad netolimoj praeity komunizmas su fasizmu susigiminiavęs, vienok jie turi akis mus kolyti fasistais ir tam panašiais. Bet gi, mes sakome: lai prasmenga kartu ir komunizmas ir fasizmas, tos dvi didžiausios žmonijos nelaimės, o lai gyvuoja demokratija!

* * *

Nepriklausoma Lietuva

CIRKAS AR PRAGARA S?

Salomeja P-nė

Nors visiems gerai žinomi lietuviškų ruskelių tikslai, jų taktika ir siekimai, vienok aš noriu su skaitytojais pasidalinti išpūdžiais, kuriuos man teko įgyti stebint birželio 27-28 dienomis Stalino "saulės" garbintojų cirkę, kuri rengėjai matoma per klaidą pavadino: "Kanados lietuvių kongresu".

Įėjusi į čekoslovakų salę, kur buvo patalpa tam cirkui išnuomota, - gavau savotiškai keistą išpūdį, nes pirmiausia krito į akis prie "steidžiaus" pakarta vėliava su kuju ir pjautuvu. Dėl viso ko, buvo išstatyta Anglijos, Amerikos, ir Kinijos vėliavos. Apsidairiau aplinkui, manydama, kad ir Lietuvos trispalvė, kur nors bent sone bus priglauta... Bet, veltui... Nei lietuviškos vėliavos, nei kitokio tautinio ženklo nesimatė. "Na, tai tau ir lietuvių kongresas" - pamaniau.

Pertraukos metu, užklausus vieno "kongreso" rengėjų "lyderio" kodėl nėra lietuviškos vėliavos, gavau tokios gilios "išminties" atsakymą, kad: "nėra Lietuvos, tai nereik nei jos vėliavos." Taciau ant sienos kabojo plakatai su užrasu: "Santarvininkų pergale reiškia išlaisvinimas Lietuvos". Tada to "draugucio" paklausiau, ką tą plakatą ant sienos užkabino, nes jeigu sakotė Lietuvos visiška nėra, tai kągi jūs laisvinsit? Draugutis kažką po nosimi burbtelejo, nudulino tolyn, nesuvokdamas ką atsakyti.

Čekoslovakų svetainė, kaip visuomet - gražiai išpuošta. Lubos meniškai išdekoruotos čekoslovakų tautiškos spalvos popieriais (Čekoslovakijos vėliavos spalvų deriniu). Nors Čekoslovakija kaip ir Lietuvą pavergtą to paties Hitlerio, bet čekoslovakai nesako, kad nėra Čekoslovakijos, tai nereik nei jos vėliavos; nes visiems gerai žinoma, kad Lietuvą, Čekoslovakija ir kitos panašaus likimo susilaukusios valstybės, kaip buvo taip ir yra toje pačioje geografinėje plotmėje, o tik besirdžiai despotai savo letenomis jas prisilegę.

Šios salės sienos, gausiai nukabinėtos Čekoslovakijos tautai nusipelnusių įžymių žmonių fotografijomis, puikiuose remuose... Čia jų krasto istoriški vaizdai, gamtos atspindžiai... Prie svarbesnių paveikslų prisegti anglų kalboje atspausdinti komentarai, kas parodo, kad ne tik jie, patys čekoslovakai gerbia savo tėvynę, tautą ir jos tradicijas, bet su pasididžiavimu reklamuojasi ir svetimtauciams. Turint prieš akis tokį čekoslovakų gilaus patriotizmo ir tautinio susipratimo atspindį, - buvo man gaila, liūdna

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

ir labai skaudu, matant susirinkusi būri lietuvių kilmės žmonių, kurių dauguma gimę ir auge Lietuvoj, mite jos duonute, o dabar jos vietoje - pasirinkę "matuską" Rusiją su Stalino "saule".

Toki išpūdį gavau, tik iš paviršutiniškų dekoracijų. Tačiau ir paties "kongreso turiniu - protaujančiam stebėtojui, atrodo, kad čia tik komiškų klaunų sueiga, tik "prasmatus" cirkas.

O kiek čia "kultūros perlių išberta! Kiek kraujo veiduose iš karščio išbanguota! Kai kurie to cirko klaunai, tikrai atrodo su raudona kose nudazytais veidais, kad daugiau įjuokinus publiką. Jie mosykavo rankomis, tūpčiojo, parodė net dalgį ar pjautuvų sienavimą, su kuriais turi būt išsienauti visi "fasistai" tarybininkai su "šventomis Marijomis" ir Juozapais!

Čia pirmiausia išeina Montrealo lietuviškų ruškelių "generolas, patampo savo išdidų gūrkli, na ir drožia: "žvirbliai į krūmus, nes jau vanagas gatavas!"

Antras išeina Brooklyno storasis melų peckelis - nelaisvės "urėdas", ir lynkt, lynkt, tarytum vanagas taikindamasis į visas, taip man vienas ir kušda:

- Na, jau šitas ką savo snapu sugriebtu, tai būt "farfal..." Tik matai cirkas, vaidinimas, o kad būt tikrenybė, kad jis būt "garsios nacelstvos" komisariukas - tai jau būt tikram lietuviui vargas...

Trečias išeina iš Toronto atvykęs Stalino vaikelių piemenėlis ir "tancmeisteris", muša į savo būgną, ir pradeda šokti rusišką "kazecioką". Paskum jis išsitraukia popierą, skaito, mini kokias tai skaitlines, o senas Jonas neiškentęs sako:

- Ta popierą ir tavo boba būt perskaičius. Geriau tu rašykis į armiją! - Bet piemenėlis juokiasi užsiversdamas, o tada jo "pamisima" - apgina stora kaimynė.

Paskum pasirodo scenoje, montrealietis "sapnų aiškintojas" Juozapas. Labai "pakarnus... nusizeminęs... net beveik į šventąjį panasus, o pro skvernus raudono velniuko ragai kyst... kyst... Taip publika trūksta, ploja, sako, kad šis geriausias klaunas.

* * *

Persistatę ir užsirekomendavę mūsų klaunai, dingę nuo scenos, išimovė į bliuznijimo rūbus, ir stai vėl pakiuokst - nelaisvės "generolas. Atsivožė savo "isminties" knygą, su kepure už kulisų paliko protą, ir pradėjo:

"Draugai, ir draugės! Nenusiminkite, kad šiame visuotiname cirke, nedalyvauja viena, kita nesvarbi organizacija. Jos mat vi-

šos fašistiškos. Jos tarnauja tik priešams. Tie, kurie nedalyvauja siame cirkė, turės būt sutriusškinti! Toki, kaip Kanados Lietuvių Taryba ir tam panašūs nieksai, - bus prikalti prie gedos stulpo. Tik ruoškimės, gelėskim liežuvių, o jie turi būt nugaleti.

Paskum bimbėlis atsiduso, "markatniai nusiteikė, ir vėl prabilo:

- Kad jūs turite tokius paralių kaip Frenzelį, Jokūbyną, Auštaitę, Tysliavą, Grigaitį, Stilsoną, Šimutį ir tam panasius nieksus, todėl ir jums sunku suklaidintus žmones atvesti į tikrą Stalino išganymo kelią. Kad tik prieš laiką, juos reikia padėti ten, kur reikia!..

* * *

Kaip matote, gerbiemieji skaitytojai iš aukščiau paduotų citatų, šio cirklo klauneliai buvo ne iš paskutiniųjų. Tačiau, kaip vėliau paaiškėjo iš "priimančios komisijos" raporto, tai siame cirkuzely dalyvavo tik Sūnų Dukterų draugija su "literatūra". Tokiu būdu buvo atstovauta tiek asmenų, L. S. D. draugijoj. Tarp Sūnų Dukterų dr-jos atstovų suvaziavimo ir visuotino Kanados lietuvių kongreso, - skirtumo gali nematyti tik didžiausias žlibys. Tačiau "nelaisvės urėdas", "iš didelio rašto, - išėjo iš krašto". Net kad ir tokiuose dalykuose - pats nesusivokė, ir kitus klaidino.

Tas pats "urėdas", kalbėdamas apie aukščiau paminėtus ir iškoliotus "Lietuvos išgamas", - pats puikiai atvaizdavo Don Kichoto tipą, kurs norėdamas sunaikinti pasaulį piktas galias, karcemoje priėmė "riterio šventimus", ir paskum kovojo su tariamaisiais "milzinais" - blogybių skleidėjais - vėjo malūnais, avių kaimene ir t.t.

Šio, 20-jo amžiaus Don Kichoto - "nelaisvės urėdo" pavyzdžiu, pasekė ir kiti cirklo klauneliai. Čia demonstravo savo "išmintį" Juozapas, tarp kurios įterpė juokingą sapną būtent: "Kuomet buvo Vyt. klube perskaityta laiškas prašantis išrinkti delegatus į cirką, tai klubo vadovybė ir susirinkimas - tą palankiai priėmė ir sutiko delegatus į cirką skirti. Tačiau atsirado keletas tarybininkų, kurie sukelė mustynes."

Tarp faktų, ir Juozapo sapno, yra skirtumas tik tas, kad laiškas buvo perskaitytas - bet jo svarstymas atmestas. O tie triukšmai ir mustynės sukelusieji, tai buvo ne "tarybininkai", bet patys komunistų stūmos - Kerbelis, Kavaliūnas, Vilkelis, ir pats sapno aiskintojas Juozapas. Už tą malonę, kad jie klube sukelė skandalą, - klubo vadovybė juos suspendavo l-niems metams.

Nėblogai kai kuriuos cirklo kavalkus užpildė ir iš Toronto atvykęs tancmeisteris. Jis padarė "raportą karo klausimu". Čia jis papasakojo, kad "tarybininkai" nebalsavo už Kanados konskripciją, ir kad jie varė prieš ją propagandą. Tik visa bėda, kad tas tanc-

meisterėlis, nė su žiburiu negali rasti nei vienamo laikraščio tokios prieškonskripcinės tarybininkų propagandos, taipgi ne tik jis, bet visa jo "gyvadija" negali nurodyti jokio tarybininkų susaukto mitingo, kur būtų tokia propaganda vedama. Dar juokingesnis užmetimas, kad tarybininkai patys balsavo prieš konskripciją. Bet, kadangi balsavimai buvo slapti, tai net pati balsavimo komisija nežinojo kas už ką balsavo. Tai čia ižeidimas ne tarybininkų, bet pačios balsų reguliavimo komisijos. Atrodytų, kad jie su bolševikų apstaleliais ką nors bendro turėjo? Kaip ten nebūtų, bet Yla nepataikė į tą maišą ilysti, kuriame sukirsintų pačią Kanados vyriausybę prieš legaliai veikiančią ir gražiais keliais einančią Kanados Lietuvių Tarybą.

Gerbiamas Tancmeisteruk, pažvelk į savo armošką "Liaudies Balsą" ką jis rase prieš 1941 metus?... Pažvelk į tas idainuotas melodijas 22-ros dienos 1941 dienos datoj... Ten užtektinai rasi propagandos ir prieš konskripciją, ir prieš kisimasi į Kanados ir Anglijos su Vokietija "imperialistini" karą, o pas tarybininkus ieškoti panasios propagandos - tai tik tuščios pastangos. Be to, ten rasi ir tokios "gilioji išminties" giesmių. Kad po to, kai Sov. Sąjungos premjeras Molotovas pasirase su Hitleriu taikos ir draugiškumo sutartį - krauju sušementavo, tarp SSSR ir Trečiojo Reicho draugiškumo santykius, jei kas mano pulti Sov. Sąjungą - tas didžiausias neįsmanėlis ir kvailys."

Birželio 27 dieną, buvo ir daugiau kalbų bei diskusijų tame keistame cirkle, bet tos kalbos buvo visos panašaus "modelio". Nes visi kalbėtojai klauneliai, vis reikalavo, kad Anglija atidarytų "Antrą Frontą" vakaruose, ir kad karas būtų baigtas siais 1942 m. Taipgi, kiekvienas "spycininkas", kiek kuris išmane, - smeizė ir niekino Kan. Liet. Tarybą ir visus lietuviškus laikraščius, rekomenduodami tik rusiską lietuvišką "Liaudies Balsą", o kitus visus patarė iš savo namų išsluoti.

Šie "marnios" orientacijos "spycininkai", taipgi išreiškė sielvartą, kur padėti Lietuvos valstybės aukso likučius esančius Washingtone. Buvo pasiūlyta, kad daryti žygių auksą iš Sov. Valstijų išreikslauti, ir perduoti "teisėtai" Paleckio vyriausybei esančiai Maskvoje. Tačiau, tas sumanymas pasirodė esąs perkietas sukramtyti, nes 1940 metais Sov. Rusijai Lietuvą okupavus, jos auksas tapo įsaldytas Jungtinėse Valstijose, tas reiškia, kad Lietuva nėra pripazinta Rusijos dalimi. Todėl cirko "delegatai" priejo išvados, kad Anglija, Amrika ir Sov. Sąjunga kaipo karo prieš Hitlerį sąjungininkes - zinos pačios kur tą auksą padėti.

Toliau cirko "delegatai" diskusuodami Lietuvos likimo klausimą, kokios linijos Lietuvos nepriklausomybės atžvilgiu laikytis, padarė toki nutarimą: "Nors ir sakoma, kad Lietuvos liaudis pati spręs savo likimą kai Hitleris bus sutriusktas, tačiau Lietuvos liaudis 1940 metais buvo laisvai apsisprendusi prisidėti prie Sov. Sąjungos ir yra išsirinkusi vyriausybę su Paleckiu priešaky, todėl kitokio spren-

dimo ir nereikia". Po to, buvo priimta rezoliucija pasiųsti "teišetam" Lietuvos "prezidentui" Paleckiui sveikinimo kablegramą. Paskum buvo priimta kita rezoliucija, kad pasveikinti Staliną ir Britanijos vyriausybę, pasveikinti Kanados premjerą Mekenzie King, ir prašyti, kad visus "pronaciškus" laikraščius uždarytų, o "Nelaisvę" ir Vilnį - laisvai įleistų į Kanadą. Taipgi, kad Kanados Lietuvių Tarybą ir kitas organizacijas kurios nepripažįsta Lietuvą Rusijos dalimi - būtų uždarytos, nes jos tik "trukdė" Stalino "saulės" garbintojams burtis ir jungtis.

To jomarkėlio atsišaukimų tekste, skambėjo tos pačios ir į viena kitą panašios psalmės: "Džiaugiamės ir gerimės SSSR, prie kurios priklauso ir Lietuva... ir t.t." Iš viso to aišku, kad Lietuvos laisvę cirkininkai supranta tik po Sov. Rusijos okupacijos letena.

Per visą to jomarkėlio tęsinį, nebuvo nei karto sugiedotas Lietuvos himnas. Tik koncertinėj daly "Jaunimo" choras - entuziastiskai traukė raudonajai armijai psalmes.

Prisiklausius to viso, ypač keiksmų ir koliojimų kokius cirkininkai vartojo, prisiminiau Evangelijos žodžius, kad "pragare bus verksmas ir dantų griežimas" - susimąsciau... Kązin, ar tai čia tas Šventame Rašte minimas pragaras? Bet kaip aš jį į galėjau patekti? Juk rodos esu ne tokia didelė "griesninkė! Nors Bimba sake, kad "pildosi Šventas Rastas", ir vieną gražią dieną Arkan-gelas Gabrielius užtriūbys, negi aš prieš tai bučiau įmesta į pragarą?...

Ne. Čia nepragaras, o tik cirkas. Jie būdami maskuoti, nusigando mano tyro šešelio, ir viešai iškėlė klausimą, kad mane iš cirko be bolševikiško "bilieto" išmesti. Bet prievarta išvesti neišdrįso, o aš pati neišėjau.

Iš čia patiektų minčių, lai skaitytojas pats sprendžia, kas buvo tas lietuviškų ruskelių vadinamas "kongresas" - pragaras ar cirkas?

* * *

T a u t o s P a d a g e l i a m s

Kiek kartų man virė iš skausmo krūtine,
Tylėjau vienok kaip naktis!...
O išgamos! Pirstinę štai geležinę
Dabar jums metu į akis!
Maironis.

* * * * *

NEDAU GEL MŪSŲ

M a i r o n i s.

Nors mūsų, broliai, nedaugel yra,
Būsime tvirti, jei riš vienybė;
Stokim į darbą vyras į vyrą:
Sujungtos rankos suteiks stiprybę.

Didžios nelaimės spaudžia tėvynę,
Piktieji laukia jos pražuvimo,
Kapuose bočiai, kurie ją gynė,
Mes patys slegiami nusiminimo.

Vienok tėvynė dar nepražuvus:
Užšvis jos vėlei garbė spindėjus,
Praūs ta audra, kaip ir nebuvus,
Pakils saulutė mums patekėjus.

Tegul gi mūsų dvasia neliūsta,
Norint nekartą širdį suskausta;
Sukilę naktį varykim rūstą,
Nes jau šviesesnė ateitis rausta.

* * *

Ivairiaspalviai žiedai susipina
bukieto spalvų harmonijoje. Ir
ivairios ideologijos žmonės ga-
lima suvesti į bendrą darbą, kaip
savarankiškai apsisprendusias as-
menybes.

J. A.

Tauta, yra magiškas žodis. Ji
tardami ramiai atsisveikina su
gyvenimu patriotai kankiniai.
Jo spindėjimu – pridengia savo
juodus darbus piktadariai.

J. A.

TAUTOS UŽDAVINYS¹⁵

V i n c e n t a s

Toks daugis sektų ir tikybu, ir takų kurie vingiuojasi, bet kai meilės mokslas liepsnoja, yra viskas - ko žmonėms reikia.

B U D R I K A S

Saulėleidis. Aš giedu giliais atodūšiais... ir sekančius žodžius rašau sruvenančiomis asaromis.

* * *

Kartą aš mačiau viziją. Ta vizija retkarčiais išnaujo pasirodo. Aš nežinau, ar ji buvo tikra vizija, nes jie sako, kad aš nelaimingas. Bet dažnai saulei besileidžiant, mano akys tvinsta asaromis, ir tuomet ta vizija pasirodo... ir aš matau savo mylimą Lietuvą!

Diena slinko tyliai; vėjalis liovės dvelkti. Tolimųjų vakarų vandenys lėtai bangavo. Dangus, debesys, vandenyno vilnys - visa tai susiliejęs didybės giesmė, visa tai liepsnojo ir susiliejo karmazinės raudonos saulės spinduliais.

Kai aš ramiai stovėjau ir žiūrėjau į nykstančią skaisstybę, pakilo man liūdnas seniai prabėgusių dienų atsiminimas, mano jaunystė ir kūdikystė, dar kartą sugrįžo... protas apsiniaukė, kai žiūrėjau aš į tos raudonos saulės besileidimą.

Praeitį skrydo pas mano dvasią, negyvoji - virto gyvais, atsistojo šale manęs, jų skruostai dar kartą šilo gyvybe, ir jų ikapių drobulės dingo. Jų lūpos dar kartą gaudė mano ausims tarytum vestuviniai varpai; jų akys drauge su mano akimis žiūrėjo į raudoną saulę.

Ir nuo to laiko, daugis dienų, daugis metų margų pralėkė... Aš visur bėsciaus... ir visgi nedrįstu tarti, jog esu nelaimingas. Nes dažnai saulei besileidžiant, mano akys tvinsta asaromis, ir ta vizija pasikartoja... ir aš matau savo mylimą Lietuvą!

Ai, besileidžianti saule, tu patekėsi Lietuvoje! Ar tu nuėsi mano žinias į tą didybės kraštą?! Tegu šios meilės asaros būna - rasele Lietuvos laukams! Kaip saivas garbina Sivą, vaish-

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

nava - Vishu, buddhistas - Buddha, krikščionis - Kristu, mohamedonas - Mohameda, taip ir aš meile liepsnojančia širdim - myliu tave brangiausioji mano Lietuva!

Jaunas, būsimasis, reformatoriau, nepeik senus Lietuvos papročius ir dvasiškumą. Įvedant naujus nesantaikos principus - lietuviai negalėtų pasiekti vieningumo! Negalima kaltinti Lietuvos religijos ir dvasiškumo dėl jos materialinio puolio. Daržas liko apiplėštas dėl to, kad stigo spygliuoto aptvaro ir aksinuotų krūmų. Apsitverk, daržą spygliais ir erskėčiais, ir reformos pagerinimo vardu - nesiškubink skinti rožių ir rauti vaisiamedžių iš jo vidurio. O, palaimintieji erskėčiai ir spygliai, jūs esate saugoją principai, jūs esate reikalingi Lietuvai!

Kada aš giedu apie dieviškų karžygių didybę, aš nedaugiau aukštinu tamsuolius ir nezinėlius, kaip veikiančiuosius ir tamsuolius. Aš tik sakau, kad mes per daug peikėme Lietuvos tamsuolius, ir todėl savytarpų išugdėm baisią tamsybę ir neapykantą. Dabar mokykimės naudotis tamsuoliais, ir švieskime juos.

Kaip daržai galėtų augti ir klestėti, jeigu mes neleistume trąšai juose pūti?

Tamsuolis yra anglis, be kurio negalima gauti ugnies ir šilumos, nei šviesos.

Jeigu mes gimėm kritiškuose lietuvių istorijos laikuose, būkime dekingi, nes mūsų progos Lietuvos tarnavimui - yra gausesnės. Darbas mums nepalyginamai didesnis, daugiau poetiškas ir dinaminis! Sakoma: kurie miega sveikai, tie ir išbunda sveikai. Lietuva dabar kenčia, bet miega sveikai... Ir, jos išbudimas bus nuostabesnis ir amžinesnis! Visą, ką dabar lietuviuose reikia sukelti, - tai ivertinančią dvasią, o ne kriticismą. Fraternizmo jausmą, sintezės instinktą, funkcijų koordinaciją, ir darbo aristokratiją.

Ai, kokia begalinė šalių energijos suma nerūpestingai eikvojama sektų bei partijų, kurios kritikuoja viena kitą! Mėginkime suvokti tarpusavy kontakto punktus ir svarbinkime juos. Kokią teisę turėčiau vien aš ieškot kaltės tuose, kurie nepaiso jėgos nei džiaugsmo, ką mano kredas teikia?

Kas nesutinka su tavo nuomone, ar tas klaidingas? Kraštas taip pat reikalauja jo. Juk zinome, kad motina labiausia myli silpniausius vaikus. Įstikrųjų, liūdna būtų valstybė to vaikščiotujo, kurs vien dėšine koją strakciotų.

Tikras švietimas turėtų žmones mokyti žvelgti į dalykus, Dievo akimis.

Nepriklausoma Lietuva

O Viespatie, nežiūrėk į mano piktas ypatybes! Tavo akys visą mato... Tu savo palietimu valai mane ir padarai tyru.

Vienas vandens lasas yra tyras šventam upely, kitas - drumzlinas pakelės griovy; bet kai jiedu subėga į Nemuną - abu tampa tyri ir šventi.

Vienas gelžgalis yra šventovės paveikslo, kitas gi - peilis mesininko rankoje. Bet, kai jiedu paliečia filosofo akmenį, abu lygiai virsta auksu.

Todėl, o Viespatie, nežiūrėk į mano piktas ypatybes!

Mūsų asmenys ir šeimos uždavinys, neturėtų būt statomas aukščiau tautos uždavinio. Tik proporcingai ir vieningai veikdami - susilauksime palaimos.

Dirbti bet kokią darbą tautos gerovės ugdymui, tai tarnauti kosminėms galioms - Dievui ar dievams. Šitaip reiktų aukotis Lietuvos didybei.

Reik visai atsižadėti savinaudos. Absoliučiai sujungti mūsų "as" - su dideliu Motinos Lietuvos As. Tu turi susikurti pats savo protu sannyasinę dvasią: Dievą ir tautinį heroizmą. Beribdamas tą darbą sannyasinę dvasia - apsitversi šventų darbinių rankomis, tai šių laikų vienintelis kelias, taigi sujungkime rankas, protus ir širdis, ir eikime tuo keliu, kurs veda doros, tiesos ir meilės takais į skaisčią, laisvą ir demokratinę Lietuvos ausrą.

Kada japonų jaunuolis nepriimamas į kariuomenę dėl to, kad jis turi globoti savo motiną - jo motiną nusizudo, paaukodama savo žemesnę asmeninę Dharma, aukstesnei, tautinei Dharma.

Žmonės labai geidžia galios. O, kokią begalinę galybę galėtume rasti, jei mūsų "as", susivienytų su visos Tautos AŠ!

Baigiant, leiskit man nušviesti šį rašinį puikiais Islamo pranaso zodžiais:

- Jeigu saulė stovėtų po mano dešinei ir mėnulis po kairei, ir lieptų man grįsti atgal, aš negalėčiau pildyti jų įsakymo.

Kas gimė iš lelijos kero, negali ilgėle žydėti.

* * *

Kultūra, ir tautybė tai yra uola, į kurią gyvenimas įmuša amžinus ieroglius.

M. A.

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

KRITIŠKAS MOMENTAS

J. Jokūbynas

Vokietijos armijai nesulaikomai veržiantis vis tolyn ir tolyn į Rusijos gilumą, Suvienytose Tautose, o ypačiai Kanadoje ir Amerikoje, pradėjo reikstis stipresnis reikalavimas pradėti antrąjį frontą.

Kad tas reikalavimas yra tendencingas ir varomas tam tikros užsuktos masinos, tai nėra abejonės. Jiems visai nesvarbu ant kiek Anglija ir Amerika atidarymui tokio fronto yra pasiruošusios, ir ar toks žygis bus pasekmingas ar jis baigsis pasibaisėtina katastrofa, bet jiems svarbu vieno asmens rezimas, ir jo pagalbai jie agituoja.

Jeigu tikrai jiems rūpėtų, kad antrojo fronto žygis būtų visapusiškai pasekmingas, tai jie nuo agitacinio įkarščio atvėję pagalvotų; kad 500,000 armiją perkelti reikalinga 200 laivų, maistui ir amunicijai reikia 1500 baržų ir 1500 " tank lihters".

Tiek įvairių laivų prikrauti, reikalinga ne tik vietos, bet ir laiko. Reikia neužmiršti, kad vokiečių aviacija, submarinai ir pakrastių tvirtovių kanuolės - bus paleistos į darbą momentaliai! Ekspertų apskaičiavimu, apie 100,000 kareivių gali visai sausumos nepasiekti, tai reiškia taptų paskandinti.

Be to, vos tik mums prasidėjus, turėtų būt kuogreičiausia organizuojamos tankų taissyto dirbtuvės, o jos taip pat reikia perkelti per jūras. Tai milžiniškas darbas, kurio vien riksmu neatliksi. Tam reikalingas begalo planingas pasiruošimas!

Nepriklausomos Lietuvos skaitytojams patartina laikyti šaltai ir tvarkingai šiame kritiskame momente, ir jokių agitatorių neklausyti. Mes pilnai pasitikime Jungtinių Tautų karo vadovybe, ir jos kompetencijoje yra kariskus reikalus tvarkyti ir spręsti.

Pradėjus aukščiau minimu reikalu kalbėti, norisi kai kuriuos tu agitatorių argumentus paliesti. Pirmiausia reikia pasakyti, kad randasi nemazai tokių žmonių, (net laikraščių reporterių), kurie mano, kad Rusija yra labai gera, ir kad ji atėjo į pagalbą Anglijai ir Amerikai; zodžiu gelbsti civilizaciją, o ne savo interesus gina. Tokiems "galvociams" reikia pasakyti, o kas gi būtų, jeigu rusai savo šalies negintų? Tada vokiečiai nei prie Volgos neapsistotų, bet žygiuotų net ir už Uralo kalnų.

Kiti dar mano, kad jeigu Anglija ir Amerika neatidarys antro fronto dar ilgai, tai Stalinas supykęs gali vėl su Hitleriu su-

Nepriklausoma Lietuva

sitarti. Tai būtų bjaurus dalykas! Išėitų taip, kad Stalinas daugiau kaip pusę Rusijos gyventojų turėtų pavesti Hitlerio globon, ir magarycioms - derlingiausius laukus, anglių kasyklas, ir didžiuosius pramonės centrus; tai kas tada liktų pačiam Stalinui? Nebent kartuves!

Anglija ir Amerika, nori Rusijai pagelbēt ir tai lengviausiu ir greičiausiu būdu, jos galėtų pasiųsti didelę kariuomenę Kaukazą gynti, o kitą galėtų išlaipinti Murmanske arba Archangelske. Bet Rusija bijo išileisti svetimą kariuomenę į savo šalį.

Stalinas matoma geriau užleis vokiečiams, negu Anglams ar Amerikiečiams.

Tai štai, kur gludi visa krizė - tai Stalino laimėje! Bet, reikia tikėtis, kad dalykai gali pakrypti gerojone pusėn, ir vieną gražią dieną, galim išgirsti, jog Suvienytų Tautų kariuomenė ne tik kad gina Kaukazo aliejų, bet ir pulkais marsuoja į Berlyną!

* * *

D R A S I A I ! . . .

A. Jakštas

Ką gi? Dar žingsnį daryk be baimės,

Mūs' dėsniis - nestovėti.

Bevesdams tautą pirmyn prie laimės

Turi visad kentėti.

* * *

Girdim - minios klykia šaukia:

"Mirštam bado prispausti!...

- Na, atsakom susiraukę,-

Kuo-gi mes tai čia kalti?!

* * *

Kantrybė ir ištvermė - nugali
viską.

Emerson.

Garsus juokas, parodo tuščią
protą.

Goldsmith.

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

IVYKIU ZYGIUOT

K L A U D I J U S

Amerikoje, Lietuvių Spaudos Klūbas atgimsta. Ima gyvai ir darbščiai krutėti... rodyti savo suletarguotas jėgas. Vienas išymus mus tautos veteranas organizuoja milžinišką rasytojų armiją. Tos "armijos" tikslas: išlaisvinti mūsų Tėvynę ir jos žmones iš tiro- nu verguvs; skiepyti pasitikėjimą ir susipratimą tikruose lietu- viuose, ir kariauti plunksnos galybe, kol atkariausime iš krauge- rių nepriklausomybę ir laisvę - Lietuvai!

Klūbo valdyba įsitikinusi, kad visiems nariams bus darbo. Kie kvienam privalu pildyti savo pareigą. Vienas rasys lietuvių biografijas, kitas išformuos lietuvių pažvalgas ir nusistatymą svetimtauciams, ir skelbs laisvos Lietuvos norus laikrąsciuose- lietuvių, amerikų, anglų ir kitų. Trečias rasys reikšmingus politinius straipsnius liečiančius Lietuvos nepriklausomybę, lais- vę ir savitą valdymosi. Ketvirtas skaitys referatus. Penktas ra- sės mokslinius traktatus. Šeštas mokys elgimosi ir dorovės. Sep- tintas gyildens tikybės dalykus ir skelbs Dievo Žodį. Astuontas aiskins sirdies mokslą. Devintas interpretuos dyasinio gyvenimo filospfiją ir t.t. Visi nariai sulig savo išgalės - lavins ir la- vinsis. (Labai pagirtina!Red.).

Puiki programa, vyručiai! Tik išmėginkime savo plunksnos ga- lią, o rezultatai - bus milžiniški.

Aš, kaip Klūbo narys, prašyčiau Valdybos ir visų narių, kad išvalytų iš Klūbo posėdžių visus bergždžius gincus ir vaidus. O kas siausias lyg katė ir spiauna rūgstim dvokiančius vitriolinius žodžius į visus tuos, kurie nesutinka su jo nuomone, tas turėtų būt uždarytas idejos tvarte.

* * * * *

Kaip toli mes, kaip žmoginės būtybės "nuprogresavome" besi- plėtodami ir "tobulėdami" šioj žemės planetoj, bet ne viskas dar dominuoja, kas reikalinga mūsų protui.

Mūsų laikais kaizeris, caras, Leninas, Hitleris, Hirohito ir kiti, vis dar apsigobę neaiškumų rūkais.

Sunkiausia nuomonė žmogui atsikratyti, kad valdovai esą "ki- tokiškesni" negu paprastieji žmonės. Tik didi genijai kitoniški.

Nepriklausoma Lietuva

Bet jie retai, arba niekad nepatampa vainikuotais valdovais. Ir tas jiems sveika ir gera.

* * * * *

Diktatorių stovis keičiasi. Cezariai, carai, Europos karaliai ir karalienės - visi buvo "aristokratai", nors vardu.

Net Napoleonas kilo iš senos aristokratinės vidurinės klasės šeimos, "didžiūnijos" palikuonis. Oliver Cromwell, kilo iš vidurinės klasės, pūgiau aristokratinės giminės. Robespierre buvo advokatas, kilęs iš senos ir tipingos prancūzų šeimos.

Senovės graikijos diktatoriai - Athenų ir Spartos - iš prigimtės, jei ir ne faktinai, visi buvo aristokratai ir "intelektualai".

Hitleris, Mussolini ir Stalinas - kilo iš kaimiečių padermės. Kaimietis, sakoma, pasižymėjęs laukų gyvatės ir lapės gudrumu.

Tačiau, kada žmogui prisieina dėti galvą prie sienos, arba jo taupiniai lieka konfiskuoti, tuomet skirtumas mažas, ar tas vykdoma aristokrato, ar kaimiečio.

Bet aš tik noriu nurodyti, kad socialiai, diktatoriai atsitrenkė į uolos dugną.

* * * * *

Yra prestižo ir pavojaus pasekmėje, kai sėkmingas žmogus ar tauta parodo gryną brutale jėgą.

Daugelio žmonių protuose pasekmė reiškia t e i s e. Joks protavimo metodas negali būti klaidingasis. Jei gryna materialė ir fizinė pasekmė būtų kriterijus to, kas "tikras", "teisus", ir žmoniskas, tuomet tie, kurie sudegino Jeanne d'Arc, būtų buvę didesni žmonės, ne kaip pati Joanna, ir "Gone With the Wind" sėkminga autorė būtų didesnis asmuo, kaip Edgar Allan Poe, kuris buvo materialiai nesėkmingas gyvenime.

Jei diktatorių šalys, savo brutalėmis doktrinomis ir akcijomis nugalėtų, tuomet ši šalis - visas Šiaurės Amerikos kontinentas pajustų baisų sutrenkimą jų naudai. Jos taptų žalingos silpniems protams, nes jau dabar kai kam atrodo viliojančios.

Sustigdyk savo pagrindinę amerikonišką moralę prieš diktatorių veržimasi ir prisiklijuok savo proto viduje šį obalsį: visi diktatoriai ir jų siekliai - yra amžinai pikta neteisybė.

Mūsų pergalejimas turi būti psichologinis ir aktualus.

* * * * *

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

Skrisdamas iš Indijos į Berlyną - dr. Robertas Ley, vokiečių belaisvių Darbo Fronto galva, neseniai pasakojo kai kuriems vokiečių vergams, kad amerikoniai esą "barbarai", ypač dėl to, kad mes nepagaminome: Wagnerį, Beethovėną, Verdi ar Puccini.

Ne, mes nesame įtakingi muzikoje. Tai tiesa. Bet mes čionai pagaminome kažką, kas yra vertingesnis už visų laikų Wagnerius ir Verdžius. Ir tas "kažkas" vadinasi: JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ KONSTITUCIJA, puikiausias kūrinys, kurio vokiečiai niekad nesuprās.

* * * * *

Amerikos Komunistų Partija - šie trys žodžiai yra priešingybė. Amerikonizmas ir komunizmas - amžinai prieštarauja viens kitam.

Amerika reiškia individualizmą, reguliuojamą kapitalizmą, žodžio, kalbos, įsitikinimų laisvę, iniciatyvą ir savim tobulėjimą.

Komunizmas reiškia masių pavergimą, diktatūrą, brutalės valstybės kapitalizmą ir šaudomąją sieną tiems, kurie kalba ar veikia laisvai.

"Amerikonų" komunistų partija, - yra ižeidimas kiekvienam tikram amerikoniui.

* * * * *

Kad komunistų barbarizmo ir brutuališkumo bei kankinimo šuonybes sužinojus, užtenka pasiskaityti iš šių dienų didžiausios knygos, tai autoriaus Arthur Koestler'io "DARKNESS at NOON", apie rusų revoliucionieriaus proto darbus nuo Dostojevskio laikų.

Tai pasaka - dusinanti ir dramatinė - apie komisarą Rubašovo (Karl Radek?) byla už "samokslą prieš num. 1 gyvybę".

Knygos svarbiausias turinys: tardymai dviejų magistratų. Čia visas komunistų "ideologijos" mechanizmas nuogai nusidėngia visu savo diaboliniu "idealizmu".

Rubašovas liko nugalabintas pirm negu mes galų gale sužinojom apie visą terorizmo "filosofiją", kuri ismoke Hitlerį ir Mussolini visą to, ką jie dabar žino... Ir tai buvo atlikta "idealo vardu".

Tai visi turėtume nuodugniai žinoti, kad visi diktatorių užsimojimai ir kruvino komunizmo slėpti, reikėtų mūsų pavergimą - ekonomiskai, protiskai, finansiskai ir fiziskai.

* * * * *

TORONTO DIENOS

V E D A - G E N Y S

PULK. K. GRINIUS...

Birželio 28 dieną, dėl su-
tvarkymo asmeniskų reikalų, kad
apsigyventi Suv. Valstijoje -
pulk. K. Grinius su savo šeima,
lankėsi Toronte.

Ta proga liepos pirmą dieną
lietuvių parapijos salėje K.L.T.
vardu, buvo prakalbos.

Pulkininko K. Griniaus kal-
ba, jau iš anksto visi labai do-
mėjosi, nes pirmą kartą Toronte,
garbingos Lietuvos kariuomenės
karys, ir didelio tarptautinio
patyrimo žinovas pulk. Grinius,
kalbėjo ilgai ir įdomiai. Nuro-
vokiečių ir Alijantų jėgas, ir
dabartinę sunkią Lietuvos padėtį.

Tvirtai pažymėjo, kad tikrai
Alijantų pusėje bus pergalė. Tas
duoda pagrindo, kad Lietuva su-
silauks laisvės.

Kvietė Toronto, ir visos Ka-
nados lietuvius jungtis ir lai-
kytis Kanados Lietuvių Tarybos
obalsio: Už išlaisvinimą Lietu-
vos! Už ištikimybę Kanadai! Už
Santarvės pergalę! Davė pasiūly-
mą, kad dabartiniu laiku, geriau
būtų obalsi sukeisti, ir pirmuo-
ju pastatyti Už ištikimybę Kana-
dai, nes šioj saly gyvenant, bū-
tu parankiau.

Taipgi, kalbėjo ir ponias
Griniene. Sveikino Toronto lie-
tuvius ir kvietė būti vieningais.

Publika buvo tikrai paten-
kinta Pulk. Griniaus stipria
ir aktualia kalba.

Ponų Grinių šeimą apsisto-
jo pas p. Pocienę. Svečiai ap-
lankė M. Dervinius, A. Margius,
ir M. Uzemeckius.

Didelis kreditas priklauso
p. Pocienei už suteikimą buto
ir užlaikymo. Taipgi, p. Motie-
junui už visą patarnavimą su
automobiliu.

Svečiai apleido Torontą 2-
rą dieną liepos.

* * *

TAUTOS AUKURUI

Birželio mėnesį, vieną gra-
žų vakarą, susirinkęs pasišne-
kučiuoti būrelis tikrų Lietuvos
mylėtojų, įžiebė tautos aukurui
ne tik gražių jausmų žibintą,
bet suklojo ir savo prakaitu
užpelnytus grašius - Nepriklau-
somos Lietuvos zurnalui.

To viso sumanytojas ir ini-
ciatorius, tai didžiai gerbia-
mas p. J. Mankus, kurs Lietuvai
nesioja gražiausius jausmus, ir
aukoja ne tik savo mintis, bet
ir visą energiją, kad per spau-
dos lakšteliu - išsikovotume
taip brangią Lietuvai demokra-
tiską laisvę ir nepriklausomybę.

Susirinkusiųjų buvo mažas
būrelis, bet galinga dvasia...
kuri nemyli tuščiai reklamotis,

bet tikra parama remti kultūrin-
gą ir lietuvių bei naudingą darbą.
Tos mažos sueigės proga,
tapo sudėta aukų "N. L." naudai
\$21.00. Aukavo šie asmenys:

J. Mankus	\$5.00.
J. ir M. Jokūbinais	5.00.
L. ir A. Vekteriai	2.00.
J. " V. Samulevičiai..	2.00.
J. " O. Indreliai	2.00.
A. " S. Batkai	2.00.
St. Balčiūnas	1.50.
J. Juška	1.00.
A. Vertelka	0.50.
Viso	\$21.00.

Garbė šiai grupei ne tik
už moralę žurnalui paramą kurią
tenka grožėtis "N.L." puslapiuo-
se, bet ir už finansinę, kuri
prisideda prie kelimo ir
tobulinimo mūsų savos spaudos.
Ausrelė.

* * *

APSIVEDĖ

Liepos mėn. 4-tą dieną, ap-
sivedė Jonas Paliulis su svetim-
taute panele.

Šliūbą davė lietuvis kunigas
K. Baronas. J. Paliulis savo lai-
ku, buvo vietinės lietuvių para-
pijos veikėjas, ir draugijų or-
ganozatorius.

GEGUŽINĖ GERAI PAVYKO

Toronto lietuvių parapija,

buvo surengus gegužinę liepos
5 dieną, Šv. Augustino semina-
rijos darže; gražiausioj ir
patogiausioj vietoj, nes čia
pat ir puikios maudynės.

Publikos buvo gana gražus
būrelis, ir visi linksminosi
ligi vėlyvo vakaro. Klebonas
labai dėkingas tiems, kurie dir-
bo gegužynėje: p. Baltakytei, p.
Matusaitienei, p. Dybauskienei,
p. A. Jurcui, p. Lekšui, ir p.
Kairiui.

* * *

APLANKĖ GARNYS

Nešeniai aplankė p. Bai-
kauskų šeima garnys, suteikda-
mas jiems pirmąją dukrelę.

Tėvai yra labai patenkin-
naujamajai dukrelei, ir tikimasi,
kad išauklės naują lietuvių
ziedelį.

P. Baikauskai yra gerai ži-
nomi Toronto lietuviams, nes p.
Baikauskiene - yra "Ausros"
choro narė.

* * *

APIPLĖŠIMAI

Paskutinių laikų Toronte,
dažnai pasikartoja namų api-
plėšimai. Laikė dviejų mėnesių,
vagys apiplėšė net tris lietu-
vius. Daugiausia nukentėjo, V.
Ramanauskas ir J. Rukas, 115
Bellwood Ave.

Tą dieną, kada visa šei-
ma buvo išvaziavusi, - vagys
išibrovė per iš kiemo langą,
išiveržė į vidų, išvartė vis-
ką ir išdraikė ant grindų;
Atplėšė skrynią spyną, bet dau-
giau nieko neėmė, tik pinigų.
V. Ramanausko \$500.00., ir J.
Ruko \$100.00. Kaimynai išgirde
bildesį, vagius išbaide.

Nepriklausoma Lietuva

DARIUI IR GIRĖNUI

Valencija

Štai, šale manęs ant pliko stalo kieta,
Stovi marmuras išbalęs kaip manoji siela...
Ak, Brangieji! Kiek jūs sielvarto išlieta!?
Bet čia... kruopštaus dailininko išminties dovana.

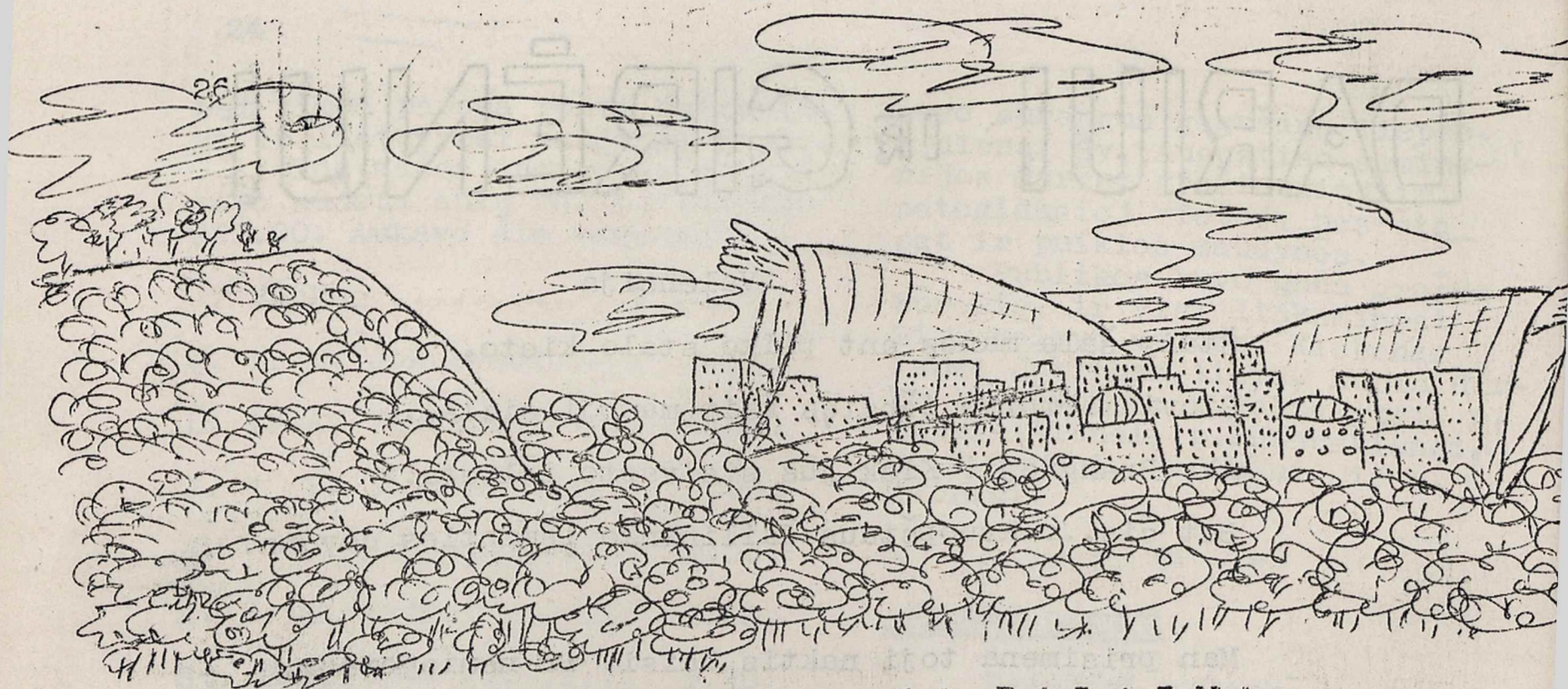
Man prisimena toji naktis baisi, ir nemiegota...
Kada bėgo akys erdve nykių tamsų kaskadomis...
Širdis nerimo, verkė, meldėsi, šaukė ašarota:
"Būkit Palaiminti!" Bet jūs pasipuošėt girliandomis.

Kiek miestų, rūmų, lušnų, akių ir sielų jus lydėjo...
Su kiekvienos širdies pulsą skubėjom pasivyti...
Dėlko jums audra žydinčio gyvenimo pavydėjo?!
Ir kodėl, ir dėl ko?... Jūs dabar į granitą uždaryti?

Bet jūs esate mūsų tautos granitas nemarus...
Pralenkiąs ir žiedus, ir vainikus, ir laurus! -
Jūsų pavyzdžių vieškely lietuvis patvarus:
Nušluos nuo jūsų kapo svetimų kardų maurus.

* * *

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

VERTINGIAUSIA PALAIMA

Marija Aukštaitė

Tai buvo prieš tris vasaras, o vis tik jo mėlynai žydrios akys atrakinę mano širdį - įnesė ir paliko gilių maldų testamentą: "suprask, ir užtark mane!"

* * *

Jis buvo septynmetis kūdikis nebylys, mergvaikis. Išmestas iš miesto kaip jo nuodėmių išdava, ir dažna "dedienė" ar "teta" kenciančių ir nelaimingų "užtarėja" - spjaudėsi ir išmetinėjo, ko-
gel ta jo mama "negunaikino", nepadarė aborto, arba neišmetė ma-
žą kaip aklą kaciuką į kudrą ar upelį, kur su "vandenėliu", aku-
serės adata ar kudros burbulais - būtų visas baigta.

Ne. Ji to nepadarė. Jos perdaug buvo švairi siela. Tik vienos vedusio vyro dėmės sutepta, atsidūgo ir verkė pakilus iš guolio, sutarsyti geltoni plaukai pakibo išskęstų pirštų protarpėmis, na-
gai smeigėsi į galvos odą, veržėsi po apskritu kaulu kur tūnojo
16 metų protas, ir paskum ilgas dienas ir naktis, nerado sau vie-
tos. Bet, kai pajuto po širdimi švelnų kutenimą - tuomet pro išgy-
ventą skausmą nusišypsojo, akys idilbo vienam taške, širdis pajuto
motinišką didybę, o lūpos bailiai, bailiai susiklostė:

- Ma-no ma-žy-tis...

Paskum sunkiai pakilo, sieloje kažkas užvirė dangiško ir malonaus..
glėgusios sunkios asaros kažkur sugulė, tik gerkleje kamuolys..
Žvalgesį priėjusi prie veidrodžio, ar akių lankai tie patys kaip
seniau?...

Nepriklausoma Lietuva

Ne. Dabar jie kitoki ... motiniški... Švelnučiu tamsesniu lankeliu apvesti... Akys tikrai panašios, ką ji matė žurnale Madonnos paveiksle, ir nors lūpose karčios kančios išraiška, bet nublankusiam veide - dar spindi kilnumas... Dar neisgęsę paskutinės gėdos ugnys, tūno pasiaukojimo ritmai... Tą visą stėbedama Rūtė, pasijuto didingesnė, kovingesnė, atsparesnė, ir ištiesė pačiam likimui rankas: -

- Imk, mane! Ir vesk!.. Vesk Tu, Kurs viską valdai...

Isisupusi į tamsų platų kimoną išslinkdavo į balkoną kai kiti visi būdavo iš jo pranykę, ir sėdus į mirusio tėvo kėdę prie pat plytų sienos priguzusią, panerdavo susimąsciusias akis į puikią naktį, ir visą erdvę observuodavo.

Žvaigždės jai būdavo dabar svajingesnės... Jos kabodavo ne mažutėmis kibirkstėlėmis, bet pro asarotas akis - jos kabodavo didžiulėmis stebuklingomis liktarnomis, svysteldavo vaivorykščių varsomis.

Jinai, gražioji Rūtė, dabar nors ir graužiasi, ir rūpinasi, bet ir valdosi. Skaito ant pirštų... Skaito dienas... Savaites... Mėnesius... Skaito ligi prasiričia lig penkių... Tai mėnesiai, kurie labiausia ją slėgdavo... Išmetinėdavo... O prieš juos, motutės nepažarimai, neapsauga, nepabarimas... Geriau, kad mama būtų išbarus, išmusus, išstumus, bet Rūtė gal būtų likus skaisti, ir grįžus su savo ambicijos atspara... O dabar?... Motutė mylėjo naktis labiau - negu dienas. Mėgo daugiau svaigųjų - negu tyrą vandenėlį. Mylėjo daugiau triukšmingas kompanijas - negu surimtėjusiais veidais procesijas. Ten visa - naslei Doveikienei rodėsi "blofas" - o čia... ir išraudęs pypkorelis nusišypsos, ir šelmiška akute girtuoklėlis mirktels, ir už Rūtės grožį - į minkstą rankelę pakstels. Ne tik jaunikiai, seni singeliai, bet ir nuo pačiuotės pasivogę klajūneliai šiltai šypsojosi Doveikienei, o ji nė maz nesuvokė kito - tik jai reiškiančią pagarbą, o gal ir meilę nemenkesnę kaip Rūtei, juk Rūtė dar tik vaikas! Bene ką kenks, jei ir atskirame kambary su kuom nors užsidarys, snoktels?... Juk tai jaunystė!

* * *

Rūtei sėdint balkone, perbėgo daug šlykščių scenų... Daug suveltų lovų, butelių, triukšmo, orgijų ir chaoso... "Tikrai šlykšti žemė!" - ji galvojo. Geriau ten būtų už mėnulio... Už jo tamsesnio sono, kad nei nepažvelgus į žemę, juk čia tik klampus purvas, kuriuo jos jaunutė graži siela apteksta... Bet jinai pažvelgus į Marso pusę - prisimine kaitą pasaulį. Tėn ji mato skaiscias rozes visais plėtais linguojančias... O baltų lelijų daržuose - ji pati... Čia ją vedžioja tyro angelo dvasia, ir prašo pasizadėjimo:

- Tu būsi mano?... Būsi, Rūtė?... Tu apgynei už visus silpnesni... Galejai ji visur padėti, bet Rūtė, tu uždarei ji savo širdies altoriui... Todėl, tu man brangesne už to saliono damą, iš kurio tarnaitė išnešė kraujo indą... Rūtė!... Rūtė!...

Ji krestelia galvą jaunutę grakščia... Eina toliau... Tarytum nei angelo, nei jos pacios, tik vėl tyrų asarų lasai ant bežiedės rankos blakt... blakt...

- O ne! Aš ne tokia silpna, kad tik mokėčiau verkti! Aš kova! Gyva kova!... - sugniūzo Rūtėi smulkutę kumstele, užkrito ant balkono atramos, erdve nuriedėjo zvaigždė, nukrito...

- Kodėl ne aš?! - klausia savęs Rūtė. - Juk ten paskėsčiau... pranykčiau mirazu... Dabar juoksis žmonės, smerks... Ak, kokia iš manęs... Apsemia vėl jos akis nauja asarų srovė, karštesnė, jau tresnė... Ji jaučia kaip plasa jos širdyje už viską meilesnis, savesnis, tyras prisiglaudimas...

Apkabina Rūtė savo rūbo platų kraštą, nusigandus vysto juom savo kūną...

- O, mano Dieve... Aš ne sau... Aš tau!... Tau, mano širdies gniūzulėli! Tu turi būt sveikas... issaugotas... Tegu mane išneš ant morų - bet tu gyvenk... Tik nesmerk savo motiną... Matai, kiek kovos... Aš už tavę visas savo asaras išliesiu, visus skausmus išgyvensiu, kad tu būtum pasaulį atsparus kaip akmuo! Patvarus...

Ir mato Rūtė pasauliu žygiuojanti puikų jaunikaitį... Naujos kartos atstovą... Tiesų, aukštą, su baltą apikakle, išauklėtą... Visai nepanāsų į tą, kūrį jos garbę plėsdamas vire šale jos... Ir varda jam dabar renka... ir rūbelius skiria... Bet, kad nuo visų, visų pasislėpus... Ji mąsto, užsidarys, niekur neiseis, glaūs, glamonės... Arba prieš tai - kur nors pabėgs pas nepažįstamus, kad ne mama nežinotų... Tegu verks, mąstys, rupinsis, gal bent svetimas mergaites praseręs...

Ir ašarota Rūtė grįšta iš balkono vis prieaušriais į savo kambarį, sugniūžta... tyli... motina bara... O čia nei lankytojų nei jaunikėlių... Ir motutei Doveikienei - jau ne taip... Visi buteliai ir pilni ir tusti išlaipiojo trepais žemyn... Nei pypkorelis šypsosi, nė girtuoklėlis nemerkia. Visi bijo bėdos... Čia dar užkars nekaltai...

* * *

Rūtė patvari. Nors jos krūtinė numargo, veidai gelsvais taskais aplasėjo, bet už tai siela persisverė... nukrypo kita kryptimi... Dabar jos mintys dažnai nubėga ir į bažnyčią...

Klaupiasi... Ten Marija... visus, visus užtaria... Ji kad tik išsiliuosuos iš gėdos sunkumo, ji ten nubėgs į Katedrą... Atsiklaups kai niekas nematys, ir sudės visas savo asaras į Marijos delnus, pasakys, kad ją apvylė, nuskriaudė, išniekino... Ji atiduos savo vaikelį Tyriausios Nekaltybės globai... Lai juoksis tie, kurie pirkdami jos garbę juokėsi, bet ji tą viską atsipirko asaromis, panieka...

Prabėga jos minty Laurų, Banučių, Gurgždžių namai... Jie buvo girtuoklėlių pasiepti... Pajuoktos jų maldos, paveikslai, papročiai, bet dabar Rūtės sielai – ten nepamainomos namų šventovės... Ten skaisčios mergaitės grakščios ir linksmos, visų mylimos, gerbiamos ir siekiamos, o kas Rūtei?.. Lopselis, glėbialis, vargas... Ir taip bėgo dienos.

* * *

Po dvejų metų, rėplinėjo dulkėtoj gatvėj kūdikis. Retkarčiais pro langą žvilkteldavo jo mociutė Doveikienė, kad to "repečkėlio" nepervaziuotų trokas ar automobilis, bet ir tai būt maza bedos... Tik dėl jo vargtą, gėdos panestą, ir dabar, kad ne jis, – bene Rūtei būtų reikėję dangintis į milijoninio miesto tolimiausią kvartalą? O, ne! Ji čia būt atsidarius grožio salioną, ir būt mylima visų damų ir "miselių". Iskarto nors ir atsidarė, bet sale replinėdamas vaikas vis klykė, kabinosi prie motinos, o čia tos, kurios atėjo veidus ismasazuoti, antakius išravinėti ar plaukus į bangas sudėti, – negi joms tai rūpi, kad čia Rūtės vargas, kad ir ji motina, o mažutis Jūrka į visas žiūredamas, nors ir į gražiausias, vienok išsiskirdavo viena isimovusia į baltą halatą, ir klykdavo, kad bent valandėlei patekti į svelnutę rankas, priglausti veidelį arti, arti Rūtės lūpų, kurios taip jautriai isisiurbia į jo rankeles, veidelius, ir net mazas akių duobeles.

Bet, kada praėjo metai, ir beveik pusantrų, ir kai Jūrka nei kartą dar nesušvebeldavo "ma..." – Rūtė nusiminus galvodavo... juo toliau, tuo labiau, jai kūdikis darėsi nesuprantamesnis, baisėsnis net biuresnis, nes jis tik mykė kaip kūtės gyvulėlis, seilejosi, ir kažkas buvo panasaus į matytus paralyziuosius elgetas, ar nebylius, ir dėl to Rūtei kasdien vis darėsi baisiau. Paskum ji nutarė perkelti savo salioną nuo kūdikio kuotoliausiai, kad dar ką nors neišgalvotų lankančios klijentės, kad nenustotų duonos Jūrka ir ji pati.

Po kiek laiko – Rūtė jau triūsėsi turtingųjų kvartale. Čia "permanent", masazai, antakių išravinėjimai – dvigubai apmokami.

– Bene Jūrka ten skriaudžiamas? – ji galvojo. – Mama, dar geriau, negu aš pati...

Apmokėdavo ji motinai pieno ir pyragaičių sąskaitas, bet

su dienomis - blėso jos meilė mažajam, nelaimingam Jūrkai.

Jūrka motinos paliktas pas močiutę, - iškarto cypdavo, unksdavo kaip suniukas, zydrias mėlynas akis su garbiniuota galva iskisdavo iš azurinių balkono grotelių, ir žiūredavo į tas duris, kur skardos lentos kabodavo nupieštą garbiniuota moters galvą, bet paskum ji dingso su tuo baltam halate angelu, o jam liko tik ilgesys.

Kai močiutė būdavo užimta namu triūsų, jis iššliauždavo iš balkono, persirisdavo gatvę, ir pritūlęs prie tų durų kur kabojo garbiniuota moters galva - ilgai į ją žiūredavo, kažką marmaliuodavo, vėl cypdavo, unksdavo, rankelėmis gestuodavo, bet kai nieks neatsiliepėdavo, - jis panėręs galvutę žiūredavo į žemę, byrėdavo jam asaros.

* * *

Rūtė ir Doveikienė, dar vis tikėjo, kad Jūrka kalbės. Bet jis vargsas buvo visai kurcias, ir nebylys. Ugtelejusi Jūrka, - miesto padauzos vaikais isjuokdavo ir stumdydavo. Ir, kai jis nėturėjo žodžių save apsigynti nei išsiaiskinti, užgauliojamas kibdavo skriaudėjams į plaukus, ir grįždavo iš gatvės kruvinas ir purvinas, tuomet žmonės plakdavo liezuviomis ne tik nebyli kūdikį, bet ir jo močiutę Doveikienę, ir motiną Rūtę.

Sudužo Rūtei visos svajonės apie neštumo laikų svajotą puikų jaunikaitį zygiuojantį Marso takais... Čia tik nebylelis... Bene iš jo išaugs žmogus?... - galvojo Rūtė. - Ot, mykaus ir gana.. Geriau išvesti į girias, paleisti..." - nekartą ji pati išsigąsdavo savo minčių...

- Išduok į kaimą! - nuolatos ragindavo moteris. - Bent pakrūmiai pasiliaužios. Grybą parinks. Bet ligi buvo gyva mama - Rūtė vis dar sliejos prie jos su savo vargu. Bet, kai Doveikienė išnešė su grabu - Jūrka stačiai mykte mykte; puolė, draskė žemę kur močiutės lavonas nuskendo, o Rūtei liko vargas... nepakeliamas... sunkus...

Po savaitės - Jūrka atsidūrė kaime. Toli už miesto, didžiųjų kalnų gairėse, kiurksojo lūsna prie retai pravaziuojamo kelio, aplinkui stūksojo miškai, barksojo stuobriai ir krūmokšniai.

Čia, smėlio pakrantėje galvutę delnais suspaudęs - tūnodavo Jūrka. Jam vaidenosi miestas, angelas baltam halate, garbiniuota moters galva prie durų, bet už vis baisiausia tai, kaip močiutė gulėjo grabe balta kaip kreida, ir jis nors traukė ją už rankos - ji tylėjo. Paskum kai priglaudė lūpeles ją pabuciuoti - ji buvo salta ir kieta. Ką žmonės jam sake - jie negirdėjo nei nesuprato, tik kai trokas ji vėžė į kaimą su parseliais - jis žinojo, kad močiutė jį čia būt neišdavus.

* * *

Kai ji vožė į kaimą – jam buvo penki metai. Vasara ir žiema, paskum ir vėl vasara – nublukino miestą. Tik liko giliai sirdukėj išmigęs angelas baltam halatė, ir ta žemė tarp kryžių – kuri prarijo močiutės grabą. Jis čia nors ir begiodavo, su drugiais žaidavo, mykaudavo miškuose, vienok išaugo jo akys į baisų ilgėsį.

Sutemus jis užsilipdavo ant aukščiausios kalno keteros, kur pro miškų vainikus žiburiuodavo miesto šviesos, ir žiūredavo į ten, ar neišsities baltos Rūtės rankos, ar ji nepriglaus?...

Veltu...

Ji nuskeno į gyvenimą, apmiršo. Apsiprato su panieka ir apkalbomis. Žmonės pradėjo ją daugiau užjausti – negu smerkti. Tik tas "bestija" zenocius! Už tad ir jo vaikas nebylys.

Retkarčiais Rūtę supūrtydavo ikyrumas, tada ji atskaičius keletą dolerių už mėnesinę Jūrkos maisto sąskaitą, pastumdavo ambicingą ranką, o jo likimas – lai išsispręs pats... Negi jai nuo šių metų užsidaryti? Kentėti vien tik dėl nebylio? Juk ji dar pilna grožio, energijos. Ir doleris netaip jau sunkiai suvaikomas. Ir perlų sniurelis biustu nusikabina... ir auskarai cvinguliuoja... Vis naujesni, moderniškesni už kitų... O čia ir teatras artį... Ir vėl gerbėjų... Naujų vilčių... O ten kalne kiurksanti lušna – lai dengia, glaudžia ir paslepia kas jau išgyventa – nebgris... Nebylio lupos niekam nekalbes išgyventų ilgėsį, skriaudų ir skausmų... Lai viskas užsilygina – kaip nebuvę... Ir taip Rūtė ne iš blogos valios, bet tai eilinis gyvenimas, kurs viską lygina, užglosto ir užmaskuoja, tik ne kenciančių sopulius, tik ne Jūrkos ilgėsį.

* * *

– Ak, tos akys, akys... – galvojau eidama vėsiu miško taku. Čia žalios puikines samanų, švelnutes gražios garbiniuotos. Čia pusys ir eglės – mirtų puikumo. Čia varlelė nusokavo, čia gyvatėlė nusiraitė, čia eina ir Jūrka. Ji veda už rankelės tėviškai pri-glausdamas mano kaimynas Jonas.

Jūrkos akys tos pačios, ką mačiau prieš tris vasaras. Jos maldauja, siekia, dega ilgėsio ir troškulių, kad apglėbti visą žemę, prisinešti, išskirti siekiamą miestą, išravinėti jo kam-nus, dangoraizius, bokstus, po jais raustis pro langus, duris, ir rasti tą, dėl kurios jis nyksta.

Jonas tyli. Pastebiu, kaip ritasi jo veidu ašara, jis traukia Jūrka arčiau savęs, ir sedasi ant stuobrio.

– Eikš... – jo lūpos susiklostė tyliai, kažkuo rūpestingu ir švelniu virpančios. Ir kai Jūrka prisiglaudė mykdamas ir unks-

damas rodė rūkuose paskendusį toly miestą - Jonas apsiverkė.

Žemai, čiurleno upelis nešdamas vėsą ir šapelius, o Jono lūpos prisiglaudę prie kūdikio galvelės kuzdėjo:

- Tu skęsti ilgėsy... Aš žinau... Tu esi auka... esi pasaulį vienas. Nėt tavo lūpėlės - už tavę nekalba. Nieko nepraso, ir už nieką nedėkoja. Bet aš tavęs, paciam likimui nepaliksiu, kad jis tavę nestų kaip tuo upelių nereikalingą sapą, nepastebėtą, nesuprastą. Jūrka! Tu būsi žmogus! Tavęs laukia Institutas! Mano ranka įves tave į pasaulio dorų ir naudingų žmonių draugiją, tai mano žodis!

Jono kalbos Jūrka nesuprato, tik gal būt nujautė. Jis mykdamas ir unksdamas išsiveržė iš jo glėbio, nutvėrė jo ranką, ir sto- vėdamas aukščiausioje kalno keteroje - kažką rodė, ir beveik gyvuliškai suriko.

Tuo tarpu toly - įžibo pirmas miesto žiburys.

Mačiau, kaip kūdikio akys užsidegė dar didesniu entuziastišku džiaugsmu ir viltimi, kaip jos veržėsi žiburiuodamos drąsa ir ilgėsiu, o Jono susikaupusiam veide - tunojo artimo meilė, gal- lestis ir pasiryžimas.

Iš miesto kilo rūkai ir ūkanos, jų neaiškios skraistės vys- tės, gaubėsi ir formavosi į dvi baltas didžiules rankas, tai buvo motinos Rūtės nublukęs prisiminimas, apie savo kūdikį. Vie- nok, tos didžiulės ūkanų rankos - Jūrkai buvo mieliausia, ir svenčiausia tos nakties palaima.

* * *

A F O R I Z M A I

Vienas pokalbis
su išmintingu žmogumi yra daug
vertingesnis, negu desimts metų
mokinimasis iš knygų.

Longfellow.

Rasa yra ryto žemčiūgai,
bet asaros liūdno nakties...
Coleridge.

Sugebėjimas, yra vargingo
žmogaus turtas.

Mattheu Wien.

Kaip galima tikėtis, kad žmo-
nija priims patarimą, jei ne-
priima nei pagrasinimo.

Swift.

Pirmas meilės atodusis,
yra paskutinis išminties.

Byron.

Likimas yra draugas gerų
jų, vadas išminčių, tironas
zioplių, priešas blogųjų.

W.R. Alger.

Nepriklausoma Lietuva

MONTREALO KRISLAI

V E D A P E T R U T Ė

PAVYKUSI GEGUŽINĖ

Šių metų 5-tą dieną liepos, Ville La Salle parke, įvyko K. L. T. Moterų sekcijos gegužinė.

Ši gegužinė pasiseke puikiai: atnėse gražaus pelno, pajėgė su-traukti gražios publikos, o prie-tė darbo ir nuopelno, daugiausia prisidėjo Ville La Salle lietu-viai - tarybiečiai.

P.J. Kuprevičius davė savo virtuvę, ir pats pasipuošęs gra-zia uniforma - iškepė skanių bulvių.

Bulves paaukojo p. Leknickų šeima.

Buvo ir loterija. P. Kilimo-nienė dovanojo setuką indų ir ponia Leknickienė puikią tacą.

Pikniškui paivairinti, p. Ivaškevičienės vedama buvo vai-kų, moterų ir vyrų lenktynės. Lenktyniuotojai gavo dovanas. Tos dovanos buvo suaukotos se-kančių asmenų:

P. Ivaškevičienė pavaišino alumi laimėtojus vyrus, mote-rims buvo skirta keturios dova-nos kurias aukojo p. Vizbarienė, ir p. Pundziuvienė. P. Vizbarie-nė aukojo gražių geriamų stik-lų, o p. Pundziuvienė dvi puikias dezes sokolado.

Šioj gegužinėj tautinius ženk-lelius segiojo p. M. Vilimienė, loterijos tikietėlius pardavinė-jo p. M. Mickuviene.

Prie bufeto vedė visą tyarką vicepirmininkė p. Ivaškevičienė,

jai pagelbėjo p. Narkeliūnie-nė ir p. Milienė.

Prie kasos darbavosi p. K. Ivaškevičius.

Už visas dovanas ir pasidar-bavimą, taipgi publikai už at-silankymą ir paremimą labdarin-gų sekcijos darbų, širdingiau-siai dėkoju visos mūsų valdybos vardu.

SEKC. SEKRETORĖ

VILLE EMARD VEIKEJOS

Kanados Lietuvių Taryba ir Moterų sekcija, turi stiprių re-mėjų ir uolių moterų veikėjų ir iš Ville Emard kvartalo. Ypač yra mūsų pasididžiavimu p. M. Vi-limienė, kuri yra jau savo sei-mą išsiauginusi ir suaugusi mo-teris, tačiau savo darbštumu ir pastatymu kilniems tėvynės bei tautos reikalams, gali būti net pavyzdžiu jaunesnėms mote-rims.

Nuo pat Tarybos isisteigimo, jinau pasižymi dideliu aktingu-mu. Poreitais metais, nei viena K.L.T. vakariene ar kitoks sta-lo parengimas, neapsiejo be jos prisidėjimo darbų bei produktų aukomis. Taipgi ji buvo nuolati-nė tautinių ženklelių dirbėja ir segiotėja.

Kaipo ženklelių segiotėja p. M. Vilimienė, nepamainoma ir sie-met; nes jai tas darbas labai ge-rai sekasi. P. M. Vilimienė kaip pernai, taip ir šiemet, yra nuo-

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

latinė loterijos tikiety gamin-toja ir platintoja. Ir dar ne bet kokia platintoja! Taipgi ir ji pati yra paaukojusi keliais atvėjais loterijos išleidimui vertin-gų dovanų, davusių gražaus pelno. Be to, ji yra surinkusi gražų skaičių "N.L." prenumeratų, ir pati daugel kartų žurnalą pare-musi pinigėmis aukomis. Perei-tais metais privačiu būdu buvo surinkusi apie 50 dol. aukų, kas K.L.Tarybos gyvavimo pradžioje, sudarė labai didelę paramą. To-kiu būdu p.M.Vilimienė K.L.Ta-rybą, ekonomiškai yra daugiausia paremusi.

Taippat aukšto kredito yra nu-sipelnusios ir kai kurios kitos vilmordietės, kaip tai M.Micku-vienė, M. Žemaitienė, kurios taip gi nuo Tarybos įsisteigimo pra-dzios, kiek joms sąlygos leidžia aktingai darbu bei finansiskai Tarybos darbuotę remia.

Negalima pamiršti ir E.Luko-sienės, kuri yra K.L.T. Moterų sekcijos sekretorė, ir uoliai darbuojasi ne tik sekcijos ribo-se, bet ir Taryboje, ypač paren-gimuose.

Labdarybės darbuose, gelbsti ir kitos garbės vertos moterys, tarp kurių p.Vaupšienė ir O.Stan-kuviene.

Kanados Liet. Tarybos vardu, jums darbsciosios bitutės, tariau sirdingiausios padėkos žodį.

Nenuilskite, mielosios, šioje gražioje darbuotėje dirbkite ir toliau, nes Tėvyne ir Tauta, dar laukia iš mūsų daug pastangų ir vieningo darbo.

* * *

PIRMOSIOS KREGŽDĖS

Nepriklausomos Lietuvos žur-nalui persikelus iš Toronto į Montrealą, pirmosios kregždės

atskubėjusios su parama, tai buvo villemordiečiai: J. Macie-jūnas su finansine auka, ir Andrius Stankevičius su auka.

Abiems pirmutiniams auko-tojams, sirdingiausias aciū už paramą ir moralį padrąsi-nimą.

* * *

PERKA BONUS

Montrealiečiai lietuviai, gausiai perka bonus, tai ais-kus įrodymas, kad lietuvis sie-lojasi demokratijų pergale, ir tuo pačiu Lietuvos išlaisvinimu iš hitleriškos ar staliniškos vergijos.

A. Stankevičius yra pirkęs apsaugos bonų net už 700 dol. Kazin, ar tik nebus tarp Montre-alo lietuvių šioje srityje re-kordistas?!

* * *

LIGONĖS

Kazimiera Jokūbauskienė gyv. 6421 Briand Street V.E., ture-jo sunkią vidurių operaciją. Operacija pavyko gerai, ir li-gonė po trijų savaitių grįžo iš St. Mary ligoninės, tik stip-riai prisikentėjusi ir susilpu-si, bet linkėtina greit susveik-ti, sustiprėti, ir dar ilgai, ilgai gyventi.

* * *

P.O. Motūzienė, savo vardinių išvakarėse, t.y. liepos 25-tą dieną, turejo gerklės operaciją.

Tikimasi, kad p. Motūziene greit susveiks, nes turejo St. Mary ligoninėj labai gerus gydy-tojus, ir puikią priežiūrą. Kaip p. Jokūbauskienė, taip ir p.O. Motūziene, yra abi "N.L." žurna-lo skaitytojos.

Nepriklausoma Lietuva

Zuzana Giedraitienė, turėjo sunkią operaciją, po kurios dar gavo plačių uždegimų. Todėl ji išbuvo St. Mary ligoninėje 6 savaites; kur nugalėjusi didžiulį ligų krizę, paskutinėmis liepos mėn. dienomis, sugrįžo namo.

Džiaugiamės, kad šios visos aukščiau minėtos ligonės jau sveiksta, ir vėl triūsia savo šeimų židiniuose.

PETRUTĖ

* * *

SERGA KOLONIJOS VETERANAS

Tai išžymus Šv. Kazimiero parapijos fundatorius ir remėjas, geras patriotas lietuvis, stiprus mylėtojas sporto, spaudos, taipgi buvęs savo laiku geras plaukikas ir sokių mėgėjas, o dabar tik tylus, nuliūdes ir kenčiantis nuolatinius skausmus, tai ponas Arlauskas, žymios veikėjos Marijos Arlauskaitės tėvelis.

Jau praėjo trys metai, kai jis vienas atsiskyręs nuo visų savo draugų, kankinasi ligos agonijoje, ir visos tos kancios guodeja, tai nenuilstama jo gyvenimo draugė ponė Onutė Arlauskienė, kuri kaip budrus angelas dieną ir naktį tarnauja savo gyvenimo draugui, jį guodžia, slaugo ir prižiūri, ir kaip gražu, kada dvi širdys viena kitą mylėję - net ir tokiose sunkiose valandose, viena kitą supranta ir neapleidžia.

Garbė poniai Arlauskienėi, už tokį pavyzdinę pasiaukavimą, o mūsų visų mylimam kolonijos veteranui - linkime susveikti, ir vėl būt tarpe mūsų. Lauksime...

Jūsų Prietelė.

* * *

IŠRINKTA ADMINISTRATORĖ

Nepriklausomos Lietuvos šeimai, kaskart auga ir didėja. Auga skaitytojais, remėjais, ir net savo štabu, - bando istoti į visų pavyzdinių redakcijų keilūs.

Liepos mėn. pradžioje, Marijos Aukštaitės pakvietimu ir Tarybos uztvirtinimu, išstojo į vyriausios administratorės pareigas mokytoja M. Arlauskaitė, kuri vietos kolonijoje turi gražų vardą ir užsitarnautą pagerbimą.

Mokytoja p-lė Arlauskaitė, jau perėmė administratorės pareigas, liepos mėn. 27 dieną. Linkėtina pasisekimo.

* * *

VIZITAI

26 dieną liepos, lankėsi M. Aukštaitės namuose panelė Baltakytė Toronto izimioji visuomenės veikėja.

Su p. Baltakyte mūsų redaktorę atlankė p. Zofija Vilimienė, ir žymi Tarybos veikėja p. M. Leknickienė.

Pasitarta visuomeniniais reikalais, pasikalbėta ir nusifotografuota.

Panelė Baltakytė buvo apsištojusi pas savo draugę p. Vilimienę, kur viešėjus apie dvi savaites, sugrįžo į Torontą liepos 30 dieną.

Montrealė p-lė Baltakytė išsigijo daug simpatijos, daug draugų. Lauksime į čia nuolatiniam gyvenimui pargrįstant.

Su pasiilgimu -

Bičiulė.

* * *

Šiomis dienomis vieši Montreale pas savo mamytę ir brolius p. Tautkus, ponė Julija Pilkauskienė, su savo sūneliu Robertuku.

Ponė Pilkauskienė lankėsi Nepriklausomos Lietuvos redakcijoje, iškėlė nuo savęs ir nuo p. Mockevičiaus aukų "N.L." žurnalui, taipgi atvežė naujų prenumeratų ir nuo Toronto lietuvių gražių linkėjimų.

Kadangi, ponė Pilkauskienė, yra apsistojęs Marijos Aukštai-kaiminystėje, tad dažnai matosi su redaktore, ir tariasi aktualiais visuomeniniais reikalais, ypatingai žurnalo išplitimu.

Ponė Pilkauskienė, yra jauna, energinga, graži ir drąsi lietuvė, kuri torontiečių ir Aukštaitės prasoma, ruošiasi kilniam ir plačiam visuomeniniam darbui: kultūrai, menui ir spaudai, nes jos gyvenimo draugas p. Juozas Pilkauskas - visa sir-dimi ją ragina, ir patį dėl li-gos negalėdamas - trokšta, kad jo maloni žmonelė dvigubai jį pavaduotų tėvynės ir tautos darbuose.

Linkime, kad p. Pilkauskienė būtų mūsų tautos žymus svyturis, kad tokiais išaukletų ir savo du sūnelius.

* * *

SUSIRGIMAS

Šiomis dienomis, buvo smarkiai susirgusi p. Tautkuvienė. Bet, rūpestingų sūnų ir dukters p. Pilkauskienės rūpesčiu, greitai suteikta medikale pagalba, ir dabar ligonė jau visai sveiksta.

Geros laimės!

* * *

S P A U S T U V Ė !

Nepriklausoma Lietuva, ilgai vargus ir klajojus, gavo malonų ir nuolatinių prisigla-dimų p. Kuprevičių namuose.

Čia suvesta masinos, padaryta lentynos ir stalai, ir jau sioji laida - išvydo pasaulį ir kaip didinga karalaitė išmarsavo - iš p. Kuprevičių rezidencijos.

Dėkinga visa Taryba, Tarybos centro valdyba, dėkinga redaktore Marija Aukštaite ir visi spaudos direktoriai p. Kuprevičių seimai už atidarymą platesnių vartų Nepriklausomai Lietuvai, kuri ves mus visus - į aukščiausią tautos svyturį - į Lietuvos laisvę ir nepriklausomą gyvenimą.

* * *

KUPREVIČIŲ REZIDENCIJOJ

Dabar, ten visos Kanados lietuvių širdis, Nepriklausoma Lietuva. Dabar ten - privalo užsimegzti nesugriauamas mūsų tautos fundamentas - savoji spauda. Čia privalo susiristi visi pakrikę gyvenimo siūlai, ir sujungti didžiulį tautos kamuolį, bet darbas privalo būti tylus, taurus, sukaupias, apgalvotas, turintis savo vairą ir susiklausymo vieną kornetą.

Dabar, iš čia kils - didžios mintys, išaugs asmenybės, čia bus amžinas Kanados lietuvių pulsas, tik privalome jo svyturius saugoti, globoti, nepažeisti, bet kelti, auklėti, ir tobulinti. Tad, į gretas... Arčiau ir tauriau, į darbą per-ristą tiesos ir doros meilės kaspinais...

* * *

Nepriklausoma Lietuva

MŪSŲ MOKSLEIVIJA

Mes, Montrealo lietuviai, turime garbės pasidžiaugti ir pasididžiuoti, vel vienu gabiu ir rimtu studentu, tai Marijos Aukštaitės sūnui Antanui Navikevičium, kurs išlaikė cheminės inžinerijos kvotimus i antrą McGill Univerситeto kursą.

Studentas A. Navikevičius yra labai malonaus, bet drauge rimto būdo, kurs visą savo energiją skiria pasirinktai jo mylimas profesijas studijai, bet dalį savo laiko paaukoja ir visuomeniniams reikalams, ypatin-
gai Nepriklausomai Lietuvai.

Kada kiti studentai turi laimę yrstytis ezeruose, plaukioti upese ir kaitintis saulės spinduliuose, - Antanas maudosi prakaitė knygomis ir mokslui - dirba "The Montreal Daily Star" spaustuveje, issiuntinėjimo departamente.

Linkime laimingo pasisekimo moksle, darbe ir tautybeje.

* * *

Aldona Kisieliūtė, visoje mūs Quebec'o provincijoje - išėjo pirmos klasės pažymiais mokine, ir baigė D'Arcy McGee aukstosios mokyklos ketvirtą kursą.

Ketvirtą kursą baigė ir p. Bendzaitytė.

Bravo Lietuvaitės!

* * *

Darbėtus ir gerų tėvėlių sūnus Albertas Norkeliūnas, su gražiais pažymiais baigė D'Arcy McGee tretįjį kursą, ir ruošiasi tolimesnems studijoms.

Geros laimės ir pasisekimo!

* * *

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

ATOSTOGOSE

Neseniai grįžo iš atostogų panelė Julytė Leknickaitė, kurios tėveliai stiprūs visuomeninkai, už tai ir Julytės dažnai pasigendama, nes si jaunuolė kaip savo grožiu taip ir darbais - yra pavyzdinga, maloni, ir visur laukiama.

P. Julytė, dirba vienos didžiulės firmos raštinėj, bet dažnai pašvenčia valandėlę ir visuomenės reikalams.

* * *

Gauta linkėjimai iš Bostono padangės, nuo izymios veikėjos ir pedagogės panelės Helenos Bandziūtės, kuri leidžia savo atostogas gražioj Amerikos saleleje, zavisį jos gamta ir simpatingais amerikieciais, bet nežino panelė Elenutė, kad ir mes jos ilgimės... ir laukiame sugrįstant.

* * *

Nepriklausomos Lietuvos vaizdų piešėjas Algirdas Navikevičius, kurs valdininkauja Cro Apsaugos Ministerijoje, - išvyko dviem savaitėm atostogų.

Linkime tyro džiaugsmo!

* * *

Šiomis dienomis išvyks trumpoms atostogoms "N.L." žurnalo redaktore Marija Aukštaitė i gražiuosius "Lawrention" kalnus.

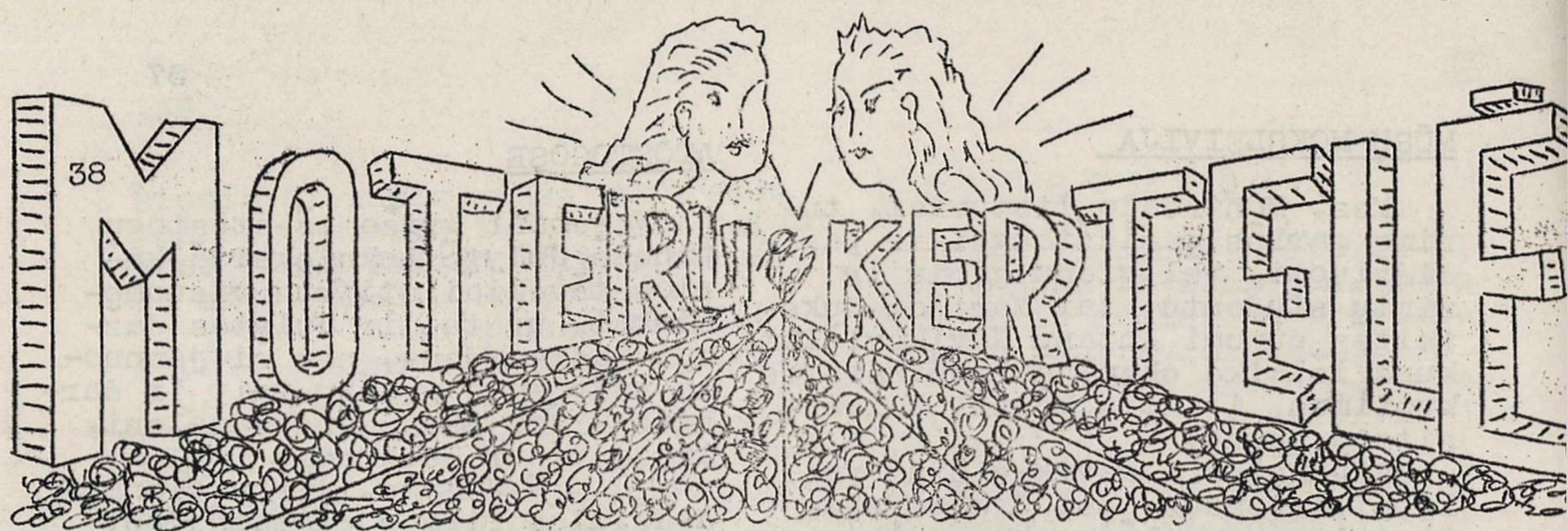
* * *

VYRIAUSIAS "N.L." MAŠINISTAS

Leonas Gudas K.L.T. centro sekretorius, pagirtas "N.L." vyriausiuoju masinistu.

Nors spausdinimo darbai perkelta i Ville La Salle p. Kuprevičių rezidenciją, bet redakcija ir administracija - lieka po tuo paciu antrasu: 2588 Bercy St. Montreal, Quebec.

* * *

T Ė V Y N Ė :

J. Augustaitytė Vaičiūnienė

Kai vakaras ateina plaukus pasileidęs,
Ir tavo kryžius kyla toks skaistus tarp latrų keturių,
Vėl norių klaupiti prieš tavo aukos altorių,
Bet nei sirdy maldos, nei žodžių lūpose nebeturiu.

Tiktai jaučiu - švytuoklė muša
Nuo vieno krašto netiesos iki kitam...
Ir nesą vėjai tamsiai pilką rūką,
Ir mums ir tau, kankinamasis krašte, nieko nekaltam.

Ir niekas neina tavęs išvaduoti,
Nors dūmai dangių kyla tavo kruvinos aukos...
Uzgrūdintas lietuvis aria savo tėvo žemę...
Matau jį gyvą jo namų gelmėj, matau laukuos.

Norėtum šauktis Dievo tokio didelio ir gero,
Bet jis nuėjo su galingais, vėl užmiršęs mus...
Užmiršęs ir Jeruzalės Saliamono bažnyčia,
Kad vertelgas vaikė - gynė savo tėvo amžinus namus.

Ir tu, kaip ta Jeruzalės Saliamono bažnyčia,
Tiek kartų griautas, niekintas buvai ir šiandieną
skriaudžiamas esi,
Perki kančia tu savo sunkią dalį,
Ir laisvėn suristas rankas tiesi!

Kai vakaras ateina, sutemas paskleidęs,
Tu iškyli aukštai viršum gilių naktų ir saulių sutryptų
Ir mes einam tavęs iš tolo pasitikti, -
Ir kryžiaus paneset buities stacių krantu.

*

*

Moters Sielos Grožis

MOTERIS

Jeigu aš pati nebūčiau moteris, gal man būtų sunkiau suprasti ir pazinti moterį? Bet, kad many gludi moteriškumas - aš matau moters sielą ir kuno pasaulius, kaip didžiuliam veidrody.

Dauguma dievina moters kūną. Tą baltutėlį, švelnų aksomą. Ji glosto akys, širdys, rankos ir lūpos. Užtenka sakyti: "jinai graži", ir moters savimylei užtenka. Tuomet ji didžiuliojasi, mąsto, siekia būti dar gražesnė, tobulesnė stovykla. Įvairiomis priemonėmis lanksto, spaudo, trina, varžo, lakuoja, dazo savo kūną, kad tik ji būtų arčiau tobulo grožio. Ji tam paaukoja daug laiko, kencia susiraukus po įvairiais grožio aparatais, tai ne ji kalta. Tai Gamtos dovana - grožio pamylejimas.

Vyrai sako, kad jiems patinka natūrali moteris. Bet moteris tam lyg ir nepasitiki. Jos nuo senų amžių ką tai tokio susirasdavo ir gražindavosi savo kūnus. Retą moteris, kuri pagalvoja, kad ji turi brangesnį turtą... Nesutepama dažais, nesusukama gražiausiais plaukų lokais... Nesuvaržoma gorsetų sparnais, nenuperkama ir neparduodama gražiausią natūralų puosnumą, - tai gražią sielą.

Jei moteris pirmoj eilėj stato savo kūno grožį - ji kūnu ir gyvena. Ji pasiduoda savo aistrai, kuri ją lanksto kaip vėjas nendrę, ir palauztą nevaldomų jausmų - imeta į pavojus...

Gerai, jei moteris laiku susilaikė, pasitarė su savo sąžine ir siela, ji surado kelią, ir išvengs ją apsupančių sunkelių, juk kiekviena valanda mūsų pusėj! Niekada nevelu grįsti ir taisytis! Gaila, kada mums vyrai primeta: "tik kūno grožis moters idealas". Arba kaip vienas mokslininkas rašo: "Ieškojau moters visą savo amžių, ir jau prazilo galva, o vistik jos neradau..."

Ši, mokslininko nuomonė, verčia mus susimąstyti ir prieiti išvadų, kad jis ieškojo ne moters kūno, to baltucio ir švelnaus "aksomo", bet jis ieškojo moters - su gražia siela. Nes kūnų jei būtų ieškojęs, jis būtų jų radęs, nes jų pilna žemė!

Kad būtų graži moters siela, mes privalome nenustoti savo natūralaus, kilnaus moteriškumo. Mes turime gamtos suteiktas brangias dovanas, kaip tai švelnumą, gailestingumą, meilę, jautrumą, tai vis brangūs sielos turtai, ir juos kilniai naudojant - moters siela grožėja, tobuleja, skinasi kelią į angeliškumą, bei dieviną kilnumą.

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

TAVO PILGRIMAS

OMNIA VINCIT AMOR

Nuo pat šviesos aušros, ėjau aš saulėleidžio šalies link. Ėjau ieškodamas tavo meilės ir tavo vienumos. Ėjau metų metus. Likimas vedė mano kojas iš šalies į šalį. Aš susidraugavau su visų šalių žmonėmis; sėdėjau prie visų tikių sekėjų banketo stalo. Lankiau žinių universitetus, ir keliavau per fizinių mokslų sritis. Koviausi su tikėjimo ir darbo dalykais; sukau galvą apie kūrimo misterijas, ir veik netekau proto. Maišiausi su konservativais ir liberalais, ir jūngiausi su ortodoksais ir laisvamaniais -

VISUR IR VISAD IEŠKODAMAS TAVO MEILĖS.

Dalyvavau aš eksperimentų laboratorijose ir basčiaus po mentalių ir moralių filosofijų laukus. Šnekėjau suateistais ir draugavau su agnostikais. Simpatizavau karstagalviams ir vertinau fanatikų pažvalgas. Teologija ir aukštesnis kriticizmas nepaspruko iš mano studijų. Kad ir dalimi, bet demingai stebėjau psichologinį tyrimą ir okultines tiesas, kuomet -

IEŠKOJAU TAVO MEILĖS IR VIENUMOS.

Klausiau aš studentų ugningų diskusijų ir tapau intymus dailininkų prietelis. Girdejau kunigų pamokslus iš sakyklos, ir maišiausi su liaupsintojais klupanciais bažnyčioje. Biciulevau su angliakaisiais tamsioj kasykloje, ir drauge su jais šaukiau saulės ir teisingumo! Vaikščiojau su darbininkais nedarbo taku, ir praleidau dienas ir naktis be maisto. Argumentavau su socialistais, ir lazda musiausi su bolševikais. Žaidžiau su vaikais laukinių gelių pievelėje, ir stebėjau margų gražių pleštakėlių šoki, -

IEŠKODAMAS TAVOSIOS MEILĖS.

Vaikščiojau aš po gamtos stebuklų šalį, ir likau nušviestas akmenų pamokslo. Šnekučiavau su medžiais, su jų savita kalba, ir klausiausi audros simfonijų. Paukščių choras, begaliniai nakties snabzdėsiai, padangių griaustinis, kalnų atgarsiai, jūrų laidotuvių giesmė ir gyvųjų gyvių daina zavėjo ir vergino mane, kuomet -

IEŠKOJAU TAVOSIOS MEILĖS.

Kai kada aš buvau nublokštas į mokslo ir religijos konflikto sukuri, ir nerimties verpetus, ir likau užpūltas intelektualių abe-

Nepriklausoma Lietuva

jojimų. Kai patekau audros ir slėgimo laikotarpio laivažužy, vielingos dvasinio tamsumo nakties bangos ilgą laiką daužė ir plakė mane, kuomet -

IEŠKOJAU TAVO MEILĖS IR VIENUMOS.

Kada kopiau spirališkais pažinimo laiptais, kažkas vedė mane aukštyn į ateistinių abejojimų ir nerimties debesis, ir skepti-cizmo fantomai iš visų pusių grasino.

Susidraugavau su visais žmonėmis, be rasės, spalvos ir kredo skirtumo, ėjau aš dieną ir sapnavau naktį... nuolatots troškau, ilgėjaus tavo skaisčios išminties, tavo dangiško pažinimo, tavo dievinos percepcijos. Isalkęs meno ir grožio duonos, be skirtumo valgiau visoki maistą... ir džiaugsmu virpančiu tik ką iš miego atbužusio kūdikio dėmesiu klausiau aš kiekvienos prieteliškumo išpažinties -

IEŠKODAMAS TAVO MEILĖS IR VIENUMOS

Kada gyvenau rytų svajonių soduose, nugrimzdęs poezijos idealų kontemplacijoje, - poezijos, kurios industrialus vakarų būdas nepratęs gerti, likau nustūmtas į materialistinės draugijos maelstraumą. Mano rami svajiška dvasia nuožmiai sujudo besiklausydama masinerijos tarškėjimo, ir apkvaito bežiūredama į minias žmonių, nepaliaujamai begiojancius sen ir ten... Žmonių, kurie zudė viens kito aukstesnius jausmus, ir kuriuos karštligės apimtas alkis gi-nė ieškoti aukso, garbės ir smagumo - tačiau šio netvarkaus dundėjimo ir bildėsio vidury, aš nelioviau -

IEŠKOTI TAVO MEILĖS IR VIENUMOS

Įmestas į šių painių aplinkybių verpetą, klaidžiojau aš, visiškai nušilpęs ir nustėbęs. Tarytum siaudėlis nukritęs ant kun-kuliuojancios smarkiai tekančios, beprotiškos upės paviršiaus, aš buvau nepaliaujamai nešamas į prazūties bedugnę. Aš pamaciau savo senoviniū laivo inkarus; mano širdis virto tukstancio kontradikcijų būkle. Pametęs savus papročius, aš negalėjau ūmai surasti keistų vakarų kelių. Suraižyti nežinomų priezascių mazgai, neišven-giamų aplinkybių ir aplinkumos būdas laikė mane kaip belaisvį savo negailestinguos slastuos - tačiau aš nuolatots triūsiaus -

IEŠKODAMAS TAVO MEILĖS IR VIENUMOS

Nejausdamas prasikaltimo, aš kalbėjau ir veikiau ir elgiaus tokiu būdu, kurs užgavo daugelį žmonių, tačiau visada maniau, jog elgiaus padoriai ir teisingai. As nenorėjau užgauti bet kokios sielos jausmus. As maniau susibūres su tikrais prieteliais. De-lei tavo skaistaus džiaugsmo, visiems buvau meilus. Retkarčiais netiesioginiai girdejau žmones kritikuoiant ir peikiant mano bū

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

da; tačiau tuo nesirūpinau rimtai. Aš ėjau savo keliu, barstydamas džiaugsmo rožes ir dainuodamas skaisčios vizijos poetas. Argi pasaulis nebuvo mano namas ir visi žmonės mano broliai? Aš nemačiau jokių priešų, ar neprietelių. Aš mylėjau visus... ir savo būdu mėginau tarnauti visiems.

IR VIEN IEŠKODAMAS TAVO MEILĖS.

Bet jie neužmiršo mano praeities "klaidų"... Jie išsikibę kibę prie mano nepasisekimų... juos didino ir klaidingai interpretavo. Jie nemėgino suprasti mane. Lėtai, bet tikrai efektas akumuliavosi. Aš jutau jų pavaizdumo persikeitimą, bet nesidomėjau. Aš visai nejutau audros besitelkiančios virš mano galvos. Mano intymus ir mieliausi prieteliai tolinos. Jie nenorejo paaiškinti, nei atleisti. Jie nesirūpino pamokyti mane... ir parodyt man savo kilnesnį būdą, ir šviesesnį kelią; bet jie vien šalinosi nuo manęs. Jie nenorejo į mane mesti malonų žvilgsnį, neigi teikti man savo malonės ypatybių. Jų akimis aš buvau nedoras ir piktadaringas; ir todėl nevertas su jais susidraugauti. Aš likau pašalintas iš jų draugijos ir ištremtas iš jų akyvaizdos.

Ir akimirksny svarstyklės peraviro ir nulėmė mano likimą; prisikimsusiam pasauliui, - aš pajutau esąs vienišas. Prieteliai atsuko man savo nugarą, ir bėjiuliai ignoravo mane. Metų metus - aš gyvenau beveik pragaro kanciose. Aš virtau paniekos objektas greitai savo bėjiulių. Iš visu pusių buvau puolamas bjauriais smeiztais, išbartas, iškoneveiktas, išplūstas. Užmirstas daugelio, pamestas pasaulio, ėjau aš mėnesių mėnesius, apakęs ir besąmoningas... ir bėsciaus tamsiam nužeminimo šėselio slėny!

Ai, mano mieliausioji! Kaip aš meldžiau mirties! Mirtis tuo laiku bū buvusi man mieliausia viešnia, dangiška išlaisvintoja, linksmų žinių nesėja, mylėtoja, kuri savo šaltoms, stiprioms rankomis būtų apglėbusi ir išvadavusi iš nematomo pragaro kancijų, iš kurių troškau pabėgti. Taip! Aš saukiau mirties kaip vienintelio likusio prieteliaus. Aš laukiau ir klausiau jos tylių žingsnių šlamėsio. Tyliausias jos besiartinimo krustelėjimas - dziuginoman mane, ir aš troškau jos prietelingumo amžinybės. Kas atsitiko man anose baimės dienose, aš neatmenu. Dieną ir naktį, viską užmirus, klajojau ir bėsciaus po miestus ir miestelius. Aš juokiaus, kuomet didelio liūdėsio ir skausmo našta svėrė ir slėgė mano širdį. Maniskiai nepriėmė manęs ir uždare mano namų duris prieš mano veidą. Aš likau atstumtas. Savo karčiomis širdimis ir barniogomis ir bjauriomis lūpomis, jie tyčiojosi ir niekino mane.

Aš likau benamis klajoklis ir ėjau nežinomų kelių sunkia širdimi. Aš abejojau apie žmonijos geradarybes. Aš beldžiau ir beldžiau... bet jokios durys neatsivėrė mano veidui. Sulenkęs kelius, meldžiausi valandų valandas, bet visos mano maldos veltui. Niekas neatsakė. Paskui pamečiau savo tikėjimą ir likau cinikas. Dievas? Kodėl Jis sėdi savo soste, ir leidžia savo vaikams vykdyti to-

kūs bāisius neteisētumus ir tīranijas?! Kaip galētų Jis? Kaip? Kodėl Jis nepliekia juos savo žaibų rykšte?... Kodėl Jis nebaudžia jų savo rūstybės galybe?

Šitaip suvystytas iš visų pusių skaudžios ir be pagalbos kelionės liūdėsiu ir nevilties sapnų tamsa, klupau ir griuvau as eidamas. Aš voliojau purvuose ir svirduliavau į visas puses tarytum girtuoklis. Brutalus elementai plakė mane ir bado,alti atskalunybės vejai kankino ir gylė mane.

Galų galę, pavargęs, skaudžiomis kojomis, visas pajėgas išsėmęs, ištroškęs ir alkanas, netikėtai atėjau as prie tavo durų slenksčio. Tavo žvilgsnis krito ant manęs... ir tavo linksmi sypsniai palengvino mano skausmus ir pasalino rūpesčius. Tu maitinai mane savo melodijos manna, ir kilniu rūpesčiu stiprinai mano pervargusią esybę.

Dabar - kai išgydei mane nuostabių savo giesmių balsamu, o mano lyrine gydytoja! Išmaudei mane savo muzikos okeane ir apėdei mane drabužiais išaustais Amžinos Harmonijos staklėmis, ar galėsiu dar kartą keliauti savo keliu? Ar kelias saugus? Ai,mano rojaliskoji gydytoja! As einu gyvenimo pusiaukeliu. Ar as turesiu eiti vienu vienas, ar tu palydėsi mane iki mano kelionės galo?... Rankomis susirakinę, naujo saulėtekio himnu savo lūpose ir silpnai liepsnojančiais poezijos spinduliais savo girdyse, kartu keliausime mes link žerincio ir liepsnojančio sauleleidžio - į šviesą apsvaigusį gyvenimo realizacijos vandenyną?

Ar eisime, mano adoringoji?

* * * * *

E I S I M E

Eisime, eisime, kur laimė vilios,

Kur tyroji meilė purvų nežinos...

Siela naujų rūbų - kunui nepaves -

Mes tenai keliausim, kur Žvaigždė mus ves.

* * *

Kaip gėlė negali žydėti be saulės, taip žmogus negali gyventi be meilės.

G.P.Upton.

Meilė skaito valandas mėnesiais, dienas metais; ir kiekvienas lūkesys - yra amžius.

Dryden.

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

K N Y G O S

Kiekvienas žmogus, guodžia savo gyvenimą dvasiniu penu. Dvasia neturi stipresnio peno už knygą. Bet ir knyga, nevisuomet yra ta - ko siela reikalauja. Yra knygų, gerų ir blogų, vienos persunkia dvasią tyro spiritualizmo šaltiniais, antros priverčia pilną krūtinę siūkslių... Knyga reik pasirinkti. Knyga reik skaityti ne bet kėno rekomenduojama. Reik žiūrėti daugiau į rekomenduojamą asmenį, negu į pačią knygą. Asmuo jau parodo žengiamų vieškelį svytūrį. Jei jis tau savas - artėk... Bet, jei matai, kad tik daugiau susizeisi, - šalinkis.

Knyga, ne visiems prieinama. Štoka pinigų. Antras vargas - lietuvika knyga dabar mažai turi šansų į presų spynas... Įėjo į gyvenimą nauja banga, tai lietuvių mintys susiliejo anglių kalbos vilnyse.

Lietuvos populiarinimo atžvilgiu, - tas gerai. Skaityto svetimtaučiai, susipažįsta su mūsų kultūra, menu, rašliava, istorija, geografija, ekonomika, papročiais ir tautiniais nusiteikimais, bet lieka daug nuskriaustų pačių lietuvių, kurie ryte surytų tuos žodžius svetima kalba pabirusius, bet nesupranta gilesnių frazių, sunkesnių žodžių... Ir nevienas lietuvis nuleidęs galvą tik atsidūsta... riedi ašaros, ir mato jis, kad laikai žygiuoja palikdami jį patį...

Ak, kaip tas visa skaudu... Lietuvis nepaisytų, jeigu tarp anglių kalba leidžiamų knygų - būtų vieta ir rinkta lietuviškai. Bet, beveik tirsčiausioji inteligentija - jau labiau į madą suka - su anglių presais...

Ir dabar, kiek guli rankraščiuose lietuviškai parašytų knygų, jų trokšte trokšta ir laukia nenutautejusi visuomenė, bet rodos, bet rodos tuo klausimu net baisu atsiliiepti, tuoj tave paliks nepazangiu, nesigilinančiu į svetimbalsių akcentus bei gilesnį analizę.

Neseniai "Amerikoje" per visą metą ėjo puiki apysaka garbingo rašytojo Kmito, bet turbūt taip ir liks tik laikraščių spalčiuose? Gaila... Kodėl neišjudinam Kudirkos, Basanavičiaus, Maironio, Žemaitės, Pečkauskaitės, Višinskio laikų?! Juk mes degame ta pacia tėvynės meile, ta pacia tautos liepsna, tik nesistengiame surasti bendro aukuro, kur save atiduotume ir sau pasiimtume.

Apleista mūsų knyga... Dabar taip jos visur pasigendama... Nors anglių kalba išleistas žmonėms persi, giri ir siūlai, bet jie pavartę pasako: "Tai, kad aš čia nesuprasiu... duokit man

lietuvišką tai ir pirksiu ir aukomis paremsiu." Ir žmogus į tą nuoširdžiai atvirą pareiškimą - nerandi žodžių. Bet vis tik, kaip nuo mados ar laiko rūbo, taip ir nuo angliškai lietuviškos knygos - per daug nesisalinkime, bet ją paremdami, stenkimes plėsti. minti, kad ir lietuviškoji neliktų pamiršta.

Iš anglų kalba apie Lietuvą išleistu knygų, man rodos yra vienos iš geriausių, kurias čia pamėnesiu.

THE ECONOMIC RECONSTRUCTION OF LITHUANIA AFTER 1918

By Anicetas Simutis

Attaché of the Consulate General of Lithuania in New York

Price: \$1.50

Ši knyga yra išleista Amerikoje Kolumbijos Universiteto 1942 m., balandžio 15 dieną. Turi puslapių 141. Kietuose, gražiuose viršeliuose, o turinys apima platokai Lietuvos ūkį, finansus, industriją, prekybą ir santykius su kitomis valstybėmis. Įvade gražiai apibūdinta Lietuvos ir lietuvių istorija, kur duoda mintį, kad Lietuva yra gimusi būti sparčiai ir kulturinga gyvenimo sądykle, kuri auge kylanti ir bujojanti kultūros ir ekonomijos gyvenimą, ir kad jos kilimo ir egzistavimo pulsas - puikiai savystoviai plakė nepriklausomo gyvenimo laikais.

Autorius Anicetas Simutis, yra vienas iš garbingų Lietuvos sūnų, gimęs, augejęs ir mokslus ejęs Lietuvoje. 1935 metais, jis baigė Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune, ir nuo 1936 metų, eina Liet. Gen. Konsulo Atsės pareigas New Yorke. Per tą laiką, jis atlikdamas nuo savo pareigų, rasė ankščiau minėtą knygą, ir ruošėsi Kolumbijos Universiteto kvotimams. Tai begalo tauri ir rimta asmenybė, kurios žygius verta neabejojamai parenti.

Knygą galima užsisakyti pas patį autorių: 41 W. 82nd Street New York, galima užsisakyti per Kolumbijos Universitetą: Columbia University Press 2960 Broadway, New York; arba pas šių žodžių rasytoją: 2588 Bercy Street Montreal, Quebec.

* * *

Kita, labai vertinga naujai išleista knygelė, tai mūsų garsaus rasytojo Antano Vaičiulaičio: OUTLINE HISTORY OF LITHUANIAN LITERATURE.

Ši knygelė nors trumpai, bet vaizdžiai ir faktingai iškelia mūsų literatūrą ir jos žymiausias autorius. Pailiustruota jų fotografijomis kaip tai: Motiejus Valančius, Antanas Baranuskas, Basanavičius, Kudirka, Tumas Vaišgantas, Maironis, Julija Žymantienė - Žemaitė, Marija Pečkauskaitė, Vincas Krėve, Jurgis Bal-

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

trušaitis, Vydūnas, Žukauskas Vienuolis, Petras Vaičiūnas, Mykolaitis-Putinas, Kossu-Aleksandravičius, Kazys Binkis, Jieva Simonaitytė ir Bernavidas Brazdžionis. Kitų tik paminėtos pavardės ir jų rasyba.

Ši gražų stiprų leidinėlį išleido Lietuvių Kultūrinis Institutas Chicagoje, kurį vairoja profesorius K. Pakštas.

Autoriaus asmeniškai nepažįstu. Bet jo raštus branginu ir giliai vertinu. Žinau apie jį kiek iš jo nuveiktų darbų, atrodo, kad bus tai kantrumo ir pavyzdingumo bite, užsipelnusi daug visuomeninės pagarbos ir už nekuriuos veikalus - laimėjusi premijas.

Aukščiau minėtą knygėlę "OUTLINE HISTORY OF LITHUANIAN LITERATURE", galima užsisakyti pas patį autorių: Marianapolis College Thompson, Conn., galima užsisakyti per profesorį Pakštą: 6017 So. Kenwood Ave., Chicago Illinois. Taipgi galima gauti Nepriklausomos Lietuvos redakcijoje.

* * *

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Tai Arejo Vitkausko angliškai rašytų jumoristinių eilėraščių rinkinėlį, kurs vis tik stebina skaitytoją autoriaus gabumu, ir kurti poeziją jau anglų kalboje.

Leidinėlis kuklus, daugiau taikomas dabartinės greitos amerikoniškos nuotaikos dvasiai, smarkaus jumoristinio tempo, ir kas myli jumoristiką - verta išigyti "WORDS OF TOMORROW" pas patį autorių: 517 Wall Street, Los Angeles, California.

* * *

Taipgi, atsiūsta paminėti puikiuose viršeliuose Vincento Ambrazevičiaus plati AUTOBIOGRAFIJA, šios vertingos ASMENYBĖS 75m. amžiaus sukaktuvių proga.

Šią Autobiografiją suredagavo žymus žurnalistas Vytautas Širvydas, išleido savo lešomis J.J. Baciūnas. Autobiografija išleista lietuvių kalboje kas sveikintina ir brangintina, ir kas krinta skaitytojų į akis, tai begalų kruopstus surinkimas faktų, ir stebina, kaip žmogus per savo amželi keliaudamas gali padaryti tiek daug gero

Garbė Jubiliatui! Garbė leidėjui ir darbščiam redaktoriui, už įnešimą į mūsų kuklų AUTOBIOGRAFIJŲ lobyną šio naujo kurinio, kurs nevieną paskatins prie dorų Tautos ir Tėvynės darbų.

* * *

Nepriklausoma Lietuva

Siu Dienų Sukuriai

R A Š O - N. A.

CHICAGO ILL.

KONSULAS DAUŽVARDIS TEISIŲ DAKTARAS.

Petras Daužvardis Lietuvos Konsulas Čikagoje John Marshall Teisių Mokykloje, užsipelnė Teisių Daktaro laipsnį.

* * *

VYKSTA MISIJOS

Kunigas J. Bružikas laiko misijas yvairiuose Lietuvos vietose. Misijos vyksta pasekmingai, lankosi didelės minios.

* * *

MONTREAL QUE.

1 dieną liepos, Montrealo patriotingų sveicarų kolonija, minėjo savo 550 metų nepriklausomybės dieną.

* * *

MASKVA

Rusai smarkiai bombardavo Karaliaučius. Karaliaučius yra vienas iš didžiųjų Vokietijos miestų arčiausia prie Lietuvos sienos. Žinios primena, kad rusai yra bombardavę ir Lietuvos miestus Vilnių ir Kauną.

* * *

URBŠYS GYVAS

Laikraščiai praneša, kad buvęs Lietuvos Užsienio Reikalų Ministras p. Urbsys kurį bolševikai išvežė į Rusiją, yra gyvas.

* * *

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

ENCIKLOPEDIA BRITANNIKA

Ši Enciklopedija, turi labai idomų apie Lietuvą skyrių. Ten aprašoma, kad 1940 metais per rusų okupaciją, išgabenta iš Lietuvos į Rusijos gilumas apie 60,000 lietuvių.

* * *

SUKAKTUVĖS

1 dieną rugpiūčio, sukanka lygiai dvidešimts metų, kai Lietuvos Steigiamasis Seimas priėmė Lietuvos Respublikos Konstituciją.

* * *

"AMERIKA" RAŠO

Editoriale pasirašęs T.B. duoda vėją iš Lietuvos atvykusiems savo broliams Lietuvos piliečiams sakydamas: - "Spaudoje, susirinkimuose, tautinėj akcijoje jų negirdėti. Ne vienas jų tyliai sau pinigėlius kalasi. Broliai! Lietuvai reikės parodyti ne jūsų dilerius, bet darbus... Ar nereikės jums tada raudonuoti?" Man rodo, kad pasikeitę gyvenimo sąlygos ir nelauktas nuo Lietuvos atsiškyrimas tuos žmones daugiau apglusino, negu aukščiau minėti pinigėliai.

* * *

AR ILGAI KARIAUS SUOMIAI

Suomių karo vadas maršalas Mannerheim paskelbė straipsnį, kad Suomija nenurims, kol Ko-

relija ne bus įjungta į Suomiją. Suomiai nori prisijungti ir tąs Korelijos dalis, kurias prieš Suomų-rusų karą 1939 metais, Sovietai valdė.

Marsalas tvirtina, kad 1940 metais su rusais pasirasyta sutartis, tai buvo tik paliaubų, o ne taikos sutartis.

* * *

ATSIŠAUKIMAS Į RUSŲ MOTERIS IR VAIKUS.

Liepos 28 dieną, laikraštis "Raudonoji Žvaigždė", idėjo atsisaukima į moteris ir vaikus, kurie kirviais ir akmenimis muštų iš savo šalies priešus.

"Rusijos likimas - rašo lairastis - priklauso nuo mūsų kartos. Jeigu vokiečiai užkariaus, tai nuo penkių iki dešimts metų amžiaus karta užaugusi - mus apspjaus."

* * *

ANTRASIS FRONTAS

Nekurie komunistai mano, kad mūsų karo vadai nežino kaip vesti karą. Taigi komunistai verkia, dėl atidarymo antro fronto dabar, nes esą palaukus bus pervėlu.

Būtų gera, kad toki karštuoliai patys pirmieji sėstų į "botus" ir vietoj rėkavę - padėtų valdžiai kariauti. Bet man rodos, kad iš tų rėkiančių paukščių, retas kuris pats save aukotusi, nes daugiausia aukojasi tylūs ir neskan-dalingieji.

* * *

MIRĖ JONAS VILEIŠIS

Buvęs pirmas lietuvių atstovas Amerikoje Jonas Vileišis, mirė Lietuvoje Kauno mieste šių metų gegužės mėnesį. Paliko žmoną su vaikais: dukterį Birutę

kuri per Rusijos okupaciją istremta į Sibirą,

Petras Vileišis ir jo sesuo, gyvena Amerikoje.

Velionis Jonas Vileišis, savo laikų buvo Finansų Ministeris Lietuvoje, 7 metus išbuvo Kauno miesto burmistru.

* * *

NACIAI VARŽO LIETUVIŲ SPAUDĄ

Vokiečių pareigūnai Lietuvoje, kaip galedami varžo lietuvių spaudą. Jie nori, kad laikraščių leidėjai sumazintų skaičių kopijų, nes sako didelis trūkumas popieriaus.

Per visą vokiečių okupacijos laikotarpį - neleista lietuviams išspausdinti nei dešimts knygų.

* * *

2,000,000 DOLERIŲ

1919 metais, kai buvo atvykęs su savo misija Jonas Vileišis, tuomet P.Žadeikis,kun. Žilius ir aukščiau minėtas Lietuvos atstovas surinko Lietuvai iš Amerikos lietuvių visuomenės Lietuvos Laisvės Bonais 2,000,000 dolerių.

* * *

ŠVENTĖ LIETUVIŲ DIENĄ

Didelės reikšmės ir moralės paramos suteikė lietuviams Illinois gubernatorius Dwight H. Green ir Chicagos majoras J.Kelly leisdami ir pritardami švęsti Chicagoje Lietuvių Dieną.

Šventė suruošta kuoiškilmingiausia, dalyvaujant tūkstantims minioms ir miskui velia-vų.

* * *

Nepriklausoma Lietuva

L A I Š K A I

Gerbiamoji Redaktore,

As vis mąstau, kad jūsų ten Kanadoje kova sunki, darbo turite daug, sąlygas turite nelengvas, tai man vis gaila jūsų visų kurie karstų tėvynės meile sirduzių stumiami, kamuojates, plakates kaip tos zuvelės ismestos į krantą.

Labai man norisi jums padėti, taigi siunčiu Jums nors mažą straipsniuką.

Uzgula mane vėl nauji darbai. Gal negalėsiu Jums daugiau greit parašyti. Jei būtumet kamuojami rankraščių bado, patarčiau kreiptis į šią puikiai sugebancias rasyti plunksnas.

Geriausio pasisėkimo.

Tamsta gerbias,

K.J. Prunskis.

Chicago, Ill.

* * *

Gerbiamoji Redakcija!

Neperseniai man teko viešėti pas p.p. P.Liaukevičius ir jie mane supažino su Jūsų leidžiamu žurnalu "Nepriklausoma Lietuva". Jis man begalo patiko. Tai tikras Tėvyne mylinčių žmonių minties žurnalas. Be jokių "burliokiškų" priemaisų, be garbinimo svetimų dievų.

As esu pasiilgusi tokios spaudos, su šiuo laišku siunčiu 3 dol. ir prašau man siuntinėti "Nepriklausomą Lietuvą".

Su geriausiais linkėjimais ir pagarba,

Vera Zavadskienė.

St. Boniface, Man.

* * *

Gerbiamą Redakciją,

Su šiuo laišku siunčiu Jums "Money Order" sumoje dviejų dolerių už Nepriklausomą Lietuvą, kurią man prašau siuntinėti.

Su pagarba,

Motiejus Vilkišius.

Lawrence, Mass.

* * *

Didžiai Gerbiama Redakcija!

Prisiunčiu 4 dolerius. 3 dolerius paauguju linotipo fondui, o vieną atnaujinimui savo prenumeratoš.

Linkiu žurnalui išaugti į didžiausią leidinį.

J.Paskevičius.

Vinnipeg, Man.

* * *

Gerbiamoji Redakcija,

Siunčiu Jums vieną dolerį už Nepriklausomos Lietuvos prenumeratą.

Su pagarba,

L.Griviskis.

Hudson, Ont.

* * *

Gerbiami Tamstos:

Prisiunčiu Jums vieną dolerį dėl Jūsų leidžiamo žurnalo Nepriklausoma Lietuva.

Su pagarba,

Mrs. P.Balanda.

Chicago, Ill.

* * *

Nepriklausoma Lietuva

Gerbiama Redakcija:

Siunčiu "Money Order" už \$1.00, ir prašau siuntinėti man laikraštį.

As siunčiau vieną dolerį laiške Tarybos adresu į Torontą dar prieš "Nepriklausomos Lietuvos" persikėlimą į Montrealą, prieš suvažiavimą, bet as negavau nei laikraščio nei atsakymo.

Su pagarba,

St. Zavadskis.

Niagara Falls, Ont.

* * *

Didžiai Gerbiama "N.L." Redakcija:

As cia prisiunčiu Tamstoms vieną dolerį ir penkiasdešimt centų, už ką malonėkite Tamstos man siuntinėti "Nepriklausomą Lietuvą".

Pasitikiu, kad Tamstos išpildysite mano prašymą, už tai as Tamstoms iš kalno tariau širdingiausiai aciu.

Su didžia pagarba,

J.M. Shaltenis.

Chicago, Ill.

* * *

Gerbiamoji Redakcija:

Beskaitant man "Amerikos Lietuvį", rađau žinutę, kad Tamstos leidziate žurnalą "Nepriklausomą Lietuvą". Linkiu Tamstoms daug jėgų šiame darbe.

Idedu vieną dolerį šiam laiške, ir prašau man siuntinėti Nepriklausomą Lietuvą.

Pete Ozalas.

Glaslyn, Sask.

* * *

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

Didžiai Gerb. p. Aukštaite,
Prisiunčiu Tamstoms \$3.00, už dvi "Nepriklausomos Lietuvos" prenumeratas.

Čia idedu ir naujų skaitytojų antrasus. Būtų gerai, kad nuo Tamstų leidžiamo pirmo numerio šie skaitytojai gautų žurnalą, ir nuo tada skaitytųsi jų prenumerata.

Su geriausiais linkėjimais,

E. Narušis.

Toronto, Ont.

* * *

Gerbiamoji,

Su šiuomi laišku prisiunčiu "Money Order" sumoje \$21.00, ir sąrašą aukavusių asmenų.

Tai nebuvo kokias nors specialias rinkliavas, bet tik šelp sau susirinkę žmonės kitais reikalais, prisimine ir Nepriklausomą Lietuvą.

Linkėdamas Jums visiems viso gero,

J. Jokūbynas.

Toronto, Ont.

* * *

Malonūs Tamstos:

Prisiunčiu Jums vieną dolerį už žurnalą Nepriklausoma Lietuva.

Linkėdamas Jums viso geriausio, pasilieku su gilia pagarba,

Jonas Krakauskas.

Hamilton, Ont.

* * *

Gerb. Ponia Aukštaite,

Ponai Paznokaičiai man įdavė penkinę, kurią manau šiame laišku ty rasite. Taigi auka nuo mums pažįstamo kun. J. Balūno, dėl Nepriklausomos Lietuvos. Linkiu viso geriausio.

J.Y.

BE T A V O L A I Š K O

V. P. M.

Pavakary balsai žiogelių

Tokie grynai ir aiškūs, -

Tik į namus nerasiu kelio

Be tavo laiško.

- - - - -

Ar tu žinai - pas mus jau persirpo avietės

Ir rieda vasara prie galo,

Seni beržai palinko dar labiau prie klėties

Ir lankos nuo žiedų rytais išbala.

Ar tu žinai, kodėl tiek nerimo į širdį įsiliejo,

Kodėl kas vakarą dar suklumpu prie kryžiaus, -

Tik pasakyk, kai tėviškėn sugriš broliai savieji;

Nejaugi tu negriši?...

- - - - -

Vidurnakčio tyloj pušų viršūnės šneka

Taip nedrąsiai lyg vaikas, -

Aš ant pažįstamo paklydau tako

Be tavo laiško.

* * *

Montreal, 1942, July-liepos mėn.

52 REDAKCIJOS ATSAKYMAI

K.J. PRUNSKIUI: Širdingiausiai dėkojame už prisiūtą puikų straipsnį, už laiską ir išreiktą mums Kanados lietuviams užuojautą. Straipsnį gavome vos tik šiandien, kada "N.L." buvo prie spausdinimo pabaigos, todėl su malonumu jį sunaudosime - ateinancioj, rūpjučio laidoj. Ačiu už mums skirtą rūpestį ir nuosirdumą.

D Z Ū K E I: Jūsų idomus "Gimtosios Šalies" tęsinys, tilps ateinancioj laidoj. Gaila, kad nesusėjomė į šią patalpinti. Prasome visuomet su raštais mus pasiekti prieš kiekvieno mėnesio 15 dieną.

J. JOKUBYNUI: Ačiu už stiprų, gyvą straipsnį, kurs pagauna momentą. sioje laidoje jį talpiname. Prasome ir toliau mus prisiminti.

SALOMEJAI P-NEI: "Cirkas ar Pragaras", puikiai atvaizduota su gyva teisinga ir sveika humoristika. Tik gaila, kad autore už mus visus viena kentėjo komunistiškose liepsnose. Už tą mes reiškiamo gilią užuojautą, ir sužadėdam padėkos pareiškimą.

A. RYTMETYTEI: Išbaigėme Jūsų raštus, liūstame ir pasigendame. Prasome vėl mus prisiminti... lauksime...

OMNIA VINCIT AMOR: Jūsų vardas - tinka Jūsų dvasiai. Tokių sielų - mes laukiame. Jos iškaiso mūsų žurnalą tarytum alyvų sakomis, kyla kiekvieno skaitytojo siela į meilę, grožį, kilnumą, žmoniskumą, bei pasiaukojimą. Rašykite, rašykite, laukiame...

N.A.: Jūsų "Šių Dienų Sūkurių" gavome ir talpiname. Ačiu. Prašome panašiais klausimais ir toliau mums rašinėti.

GENOVAITEI: Girdejome, kad Tamsta atostogaujate. Linkime graščios ir linksmos nuotaikos, o paskum vėl mus prisiminti... Jūsų "Sapnas" labai patiko skaitytojams, ypač vaikinams. Lauksime.

IZIDORIUI MILIUI: Tamstos raštų negalime talpinti. Jie užgauna žmogaus moralinius jausmus. Bet vis tik, ačiu, kad mus prisiminėt, lauksime parašant kitais klausimais.

LEONUI GUDUI: Jūs gražiai eiliuojate, rašykite. Būkit, ne tik geras "N.L." techniško darbo šulas, bet ir minčių redakcija laukia. Išanksto ačiu.

VISIEMS PRISIUNTUSIEMS pinigines aukas, prenumeratas ir laiškus, širdingiausiai dėkojame. Prasome visų ir toliau, būti sieloje su mumis.

REDAKCIJA.

* * *